

Nhà Sư Vương Lụy

hay là **Hồng Nhạn Lưu Ly** (*The Lone Swan*)

Tác Giả: Tô Mạn Thù

Bản Dịch: Bùi Giáng

CHƯƠNG MƯỜI MỘT

Tôi đau ốm suốt bốn ngày đêm xông xuôi một trận, thì mới đủ sức bình yên, không cần phải dùng thuốc thang nữa. Mẹ tôi và dì tôi và mọi người trong nhà, ai ai cũng tương bưng nét mặt. Ấy vào ngày mồng ba tháng ba. Khí trời thanh tân tôi ngồi dậy lại bên cửa sổ, vén tấm màn nhìn ra ngoài. Sắc núi rục rờ chân trời, hoa lá chim chóc thi đua nhau đâm bông và riu rít, trong một trận trường kỳ thi đua gây cản. Nửa như phản kháng nhau. Nửa như ứng đáp nhau. Lại thêm một nửa như... như nhiên thường hằng chan hòa từng cơn cơn thái hư tịch mịch. Lòng tôi thư thái dị thường. Chợt tưởng như một sự: Dường như suốt mấy ngày đau ốm, mỗi phen từ trận mê man lò dò tỉnh giấc, mỗi phen lại dường như khướu giác lại chạm phải mùi hương xuân sắc bất khả tư nghị. Chẳng rõ là hoa hay lá? Hay đạo hạnh? A na tam miếu tam Bồ đề? Tứ Bồ Tát? Ngũ ni cô? Thật quả là tôi không phân biệt được rõ. Tuy nhiên, tôi cảm thấy rằng đó ắt nhiên là một loại hương phấn bốc hơi pha màu xiêm nghe thường quần duệ địa vậy. Bên giường tôi nằm trên chiếc bàn nhỏ, mỗi buổi mai, lại mỗi có một bó hoa tươi tốt đặt gọn gàng ôn tồn nằm yên vui trong cái lọ. Màu hoa gì như thế? Sắc hương thênh thênh, hoa tâm như còn chứa đọng giọt sương ướt át rất mực liền tồn từng khoảnh khắc sát na.

Hôm nay chợt thấy một bức phỉ thúy khâm trâm đặt trên chiếc bàn. Ban sơ tôi nghĩ rằng đó là đồ vật thơ ngây của em gái rất mực nữ lang Tĩnh Tử Kiyoko và như vậy thì hiển nhiên bó hoa tươi tốt lòe xòe ắt cũng chẳng vật lòe xòe của mỹ nhân loe lói diễm kiều kia đó vậy. Mới hay rằng đó té ra là hiển nhiên như thế. Tôi lại chậm rãi nhớ ra rằng ngày trước tự hồ như từng đã có phen ôn tồn tương thức. Ấy nhân vì ngày trước tại trong phòng văn tiểu thư con gái mục sư Robert tôi từng đã có phen lần lần nhìn thấy tấm họa hình ảnh nữ sĩ Hy Lạp Sappho do bàn tay một nghệ sĩ Đức quốc. Hình ảnh đó và nữa lang ôn tồn này trông giống nhau quá sức. Cũng hai con mắt đen láy tròn trĩnh ưu tư. Cũng làn mi liễu cong vòng vang lừng trên mặt ngọc. Cũng hai môi khép mở mơ hồ lúc làn tóc mây lòa xòa buông xuống một bóng hoàng hôn của bình minh kỳ ảo phiêu bồng. Đương lúc tôi trầm ngâm như thế, chợt đưa mắt lưu ý tới phía dưới màn the, trần thiết cụu kỳ phong nhã. Có một chiếc bàn với hình hài trái xoan trũng ngổng thiên nga lồ lộ. Trên có đặt một chiếc gương soi một chiếc hộp nạm bạc, và bút nghiên, và đeo thêm một dải lụa hồng tua tua nem đến mép rìa râu mọc thơ ngây. Không một hạt bụi nào đậu vào trong cụm ngây thơ nọ. Bên cạnh lại có một chiếc rương nhỏ học trò đựng sách gỗ lá cây, hình trạng giống như cái tổ ong tò vò, hoặc cái chuồng bồ câu tự lự. Sách chứa trong đó khá nhiều. Tôi lò dò tiến lại lần giở ra xem xét lai rai nhận xét một vài. Đều là sách cổ xưa Trung Quốc, tới lúc nhìn qua tường vách bên tả, lại thấy một chiếc bàn ghé nhỏ cõn con, trên có đặt một chiếc nhạn trụ minh tranh, tự hồ như còn vắng vắng dư âm phảng phất trên huyền ty loan phím. Lúc bấy giờ, tôi mới chịu hình hoảng hiểu ra rằng đó là căn phòng đài các của khuê nữ rất mực Tĩnh Tử (Kiyoko). Trong lòng tôi lại càng thêm thán phục nữ lang nọ đa tài, học rộng, thâm thúy xuất trần, thật quả có như là bình sinh hóa thân của Ma Cô Tiên Tử (Nường Tiên kiều diễm ở trong núi Ma Cô) Ma Cô là núi, mô ca là rừng? Hỡi ôi! Kiyoko sư muội sư nương nỡn nương tài hoa ra như thế? Anh hoa phát tiết ra ngoài? Ngàn thu rất mực một tài hoa riêng? Lúc bấy giờ, tôi lại cảm thấy trong lòng như có nảy ra một sở niệm tiêu dao phiêu bồng.. Rồi sau đó, lại tiêu điều phủ nhiên nhược thất? Như đang giữa cơn đánh mất một cái gì?

Chợt thấy mẹ tôi lên thang gác, tay cầm hai bộ áo xuân. Mẹ bảo:

- Tam Lang, hôm nay cuồng phong đại tuyết đã đề huề rút lui. Mùa đông đã đi qua rồi. Thì con hãy thử mặc bộ quần áo này vào mừng xuân.

Tôi cầm lấy hai bộ quần áo, rồi xuống bên mẹ tôi trên chiếc ghé dài nem gấm viền tua, có lò xo bồi rối. Mẹ tôi âu yếm nhìn tôi đưa tay vò đầu tôi, sờ vào trán tôi và hỏi:

- Con cảm thấy thế nào tới sáng nay?

Tôi đáp:

- Con cảm thấy thư thái. Không có chi khổ nhọc gay gắt. chỉ xương xẩu còn hơi mỗi mệ máu me chút ít mà thôi. Bao giờ mẹ sẽ dẫn con và em gái về nhà? Con cũng chưa gặp lại người chị của con.

Mẹ đáp:

- Lúc nào cũng được. Ban đầu mẹ có ý chờ con bình phục sẽ quay về. Nhưng dì của con đêm qua lại một

hai khăn khăn yêu cầu mẹ khoan đi vội. Sáng nay đã gửi thư cho chị con biết tin. Dĩ con còn một sự việc thiết tâm lấm lấm, cùng mẹ bàn bạc qua loa. Nếu như con ở đây thấy thư thái thì mẹ cũng không có ý về nhà ngay làm gì. Con biết rằng mẹ tuổi đã cao, cuộc đời đã xé thân thuộc sinh bình ai ai cũng đã già hết cả rồi. Cũng chẳng còn năng lui tới thăm viếng nhau. Đâu còn có như thời xuân xanh tới lui ngày ngày nô nức nữa? Ngày nay mẹ đưa mắt nhìn bốn phía chỉ duy còn có chỗ di con là nơi chốn thân mật bịch bịch, hình ảnh thong dong tương hợp. Huống nữa dĩ thấy con, thì trong lòng dĩ vui mừng vô hạn, thì con trở lại đây cũng chẳng khác chi ở giữa gia đình. Mẹ biết tính tình con chỉ mong ước cảnh u tịch, thì ở lại đây trọ căn gác này là rất thích hợp vậy. Căn gác này vốn là khuê phòng của Tĩnh Tử. Từ ngày con tới thì Tĩnh Tử mới dọn xuống phòng dưới, cùng với em gái của con ở chung. Tam Lang con ở lại đây, nếu thấy không thích hợp, thì hãy nói thật tình cho mẹ rõ.

Tôi đáp;

- Con xin tuân lời mẹ dạy bảo. Phong vật nhà dì thật là tốt đẹp, ở lại một thời gian, lòng con rất sung sướng.

Lúc bấy giờ người bếp vào cho hay rằng cơm sáng đã dọn tề chỉnh. Mẹ tôi hân nhiên khoan khoái, bảo tôi thay y phục xuống phòng điếm tâm. Theo gót mẹ xuống tới phòng ăn, tôi thốt lời cảm tạ ôn tồn dĩ tôi hậu đãi ân cần chiếu cố. Dĩ tôi đón tôi vào, hân hoan vạn trạng. Đưa mắt nhìn tôi mà rằng:

- Nhờ ơn Trời phật, Tam Lang đã khỏi bệnh Tĩnh Tử con hãy lẹ chân bước tới chào anh Tam Lang của con đi, xem sáng nay anh con cảm thấy thế nào?

Thoáng một cái, đã thấy ngọc nhân gót sen vi vút, diu dặt bước qua như bóng nhận ngang trời, lướt tới bên tôi, trang trọng cung thân xá một cái, rất mực "mái cột" môn tường phong nhã sả phạ chiêm bao.

Lúc bấy giờ ngọc nhân phong tư tài mạo vân mấn xum xuê tót vời thể thái, phong độ càng nhìn càng siêu, càng ngó càng ưa và mến, và cũng càng như bán khai bao hàm khôn xiết chất mới khuynh thành khiến cho bình sinh, phải chịu trận tam sinh khuynh quốc. Hỡi ôi! Sự thể đã ra như thế nào, thiết thân láng giềng lân cận, nửa mơ hồ bất định lưu ly, nửa một cơn lòng lộng thình không diu dặt cuộc phiêu bồng lão đảo. Làm sao tôi còn dám? Trận khôn hàn vô hạn ngẩng mặt nhìn nhau? Nhưng chả lẽ bỏ chạy mất? Như quân cướp đi chinh phục xóm làng bỗng hãn nhiên rút lui về sao huyết? Vì bất thình lính cảm thấy bị vây bọc, bốn bề bị tập kích giáp công? Dù sao thì dù, dù co giò chạy trốn, dù đứng lại đợi từ bi ù lý ra đó, dù sao thì dù, cũng cảm thấy ở trong mình toàn thể hình hài, xương xẩu, máu me, xương bánh chè, xương sườn suốt dọc xương sống, cùng một loạt thi đua nhau tam bành lão đảo, tứ trướng gào kêu trong trận rưng rọi toàn diện. Lả tả toàn phương, không có cách gì cưỡng áp, đành phó mặc cho danh hoàn bờ cõi thổi đọt đọt gió về mà xô đẩy như đẩy xô quay tít những chiếc lá ngô đồng lúc thu sang trong trận gió may heo hút.

(Dư bất cảm hồi mâu chính thị, duy tâm như phiêu nhiên phù động, như thu phong xuy lạc diệp, bất tri hà sở chỉ, bất thức hà phương lưu, bất hội hà xứ đình, Bất nghiệp hà sở đậu)

Bản dịch Anh ngữ:

"I did not have the courage to turn my eyes to look directly at her, but my heart fluttered aimlessly, like falling leaves wafted by autumnal winds and not knowing wither they would land"

Tôi chẳng có can đảm đưa mắt nhìn thẳng vào mắt nàng, nhưng mà trái tim tôi phù động phiêu nhiên bất định, giống như những lá rơi, bị gió thu xô đẩy, và chẳng rõ sẽ rơi rụng vào nơi đâu mà cập bờ cập bến. Anh em tôi cùng mẹ tôi cư lưu tại nhà dì tôi giữa một vùng hồng nhan thiên hương gay cần bốc hơi lừng tia ra như thế, quả thật chẳng khác gì đem thân thể mà ủy thác vào Vườn Tươi Nhà Trời, vào Đào Nguyên Bích Động, Thanh Ngạn Xum Xuê, bốn bề Xiêm Nghê Thánh thót, Thần Thơ Oản Oản Ngây dại thêm ra.

Dĩ tôi vốn dĩ yêu tôi rất mực, tôi chỉ còn biết dâng lên một vạn cung kính một ngàn kính cung cản trọng để phụng bồi a dĩ, a mẫu cho hân hoan sắc mà thôi, tự thân cảm thấy từng bừng phiêu bồng thái thậm. Nếu trong lòng thẳng hoặc có vướng víu chạm phải những gì chẳng rõ của cái quá khứ đoạn trường về luẩn quẩn một cai bên, thì tôi lại tựa lưng vào những gốc cây từng cây bách, nhìn cái nước chảy lờ lờ, hoặc cảm quyền thi thư mà giải muộn. Phòng văn Tĩnh Tử vốn chứa nhiều sách lý học đời Tống, ngoài ra còn vài loại Phạn chương, Lư văn nữa, đã bị con trùng sâu bọ rừ rừ dán chuột gặm mòn bên những bầy mối hoen hoen. Đọc không ra được cái nét chữ. thầy đều là thi thư ra đường. lại còn thêm vài bản dịch BalaĐa và Ma Hát Thư, ấy là những thi thư thuật sự thiên trường địa hậu đậu lại bờ hoa. Hai quyển thu này ngày nay đã thất truyền tại Trung Quốc. Duy chỉ trong Hoa Nghiêm kinh là ngẫu nhiên có nhắc tới danh xưng hai bộ sách đó, và nghe nói rằng ấy là do bàn tay Mã Minh Bồ Tát soạn ra. Ngày nay bản dịch Anh ngữ (của ông Dutt) về những cuộc chinh phạt của những bộ lạc Bhrata, cũng là một phần trong bộ sách đó.

CHƯƠNG MƯỜI HAI

Một bầy nhạn thấp thoáng bay vút ngang trời. Tiếng ve bốn bề vắng vắng. Tôi cúi đầu đi vòng quanh vườn tước nhà dì, vòng quanh bờ đập nước, vòng quanh những doanh mầu lang lạc, những rặng rờ cột trụ vân thạch, và ghé tới bên cái bờ ao lãnh nhiên liên ỷ li ti vang bóng mùa thu trước năm nào.

*Mùa xuân năm nay?
Nhưng mùa xuân nào như thế năm nay?
Lòng mới nở giữa tay đời ấm áp?
Giường bên cửa sổ? Cây đưa mát?
Chân bước trông vời áo tiểu thơ?
Một hôm trận gió xa vời lại.
Năm ngoài năm này năm nữa ru.*

(...) I strolled about my aunt's grounds – her pavilions, garden, and the path skirting the fishpond... Across the heavens flashed the forms of swans. Every nook resounded with the chirping of the cicada... Wide spaces and limpid streams greeted my eyes. I silently recalled that only this morning my mother had said she would take my sister and me home on the following morning...

Chân cứ bước, lòng cứ miên man trầm tư. Mắt cứ mơ hồ nhìn sóng lặn tẩn trong từng luồng thỉnh không dĩ thái, như phi thuyền bộc lộ trong mát lòa xòa trước nhãn quan. Tôi lặng lẽ nhớ lại rằng sáng nay mẹ tôi có nói cho biết sáng mai mẹ sẽ dắt hai anh em tôi về trở lại nhà. Thì như thế, vùng đất đai bạch vân hồng thụ, làm sao chẳng có chẳng niềm quyến luyến. Lòng tôi như thế nào như thế. Tôi quyến luyến cái chi? How light her step, how slim her body was! Who would ever think that she had seen eighteen years go by? ^[3]

Xiết bao nhẹ nhàng gót chân nàng bước! Bao xiết mãi cốt cách là tấm than thể nàng mảnh khảnh đầy đặn nở nang gầy gầy sâu cốt! Xiết bao máu me hồng thấm tịch tịch ra đời! Ai dám bảo rằng nàng đã luống nhìn mười tám tuổi xuân trôi qua ở bên mình và mất dạng ở tiền diện hoặc là ở sau lưng? Mất đi đâu? Giữa phong cảnh phiêu nhiên tịch tịch. Ô Tĩnh Tử cô nương! tại hạ nói sao về những trận chiêm bao vốn cứ cam lạng về gùn ghè chia hai bờ cõi! Ô Tuyết Mai ngày ấy, ô Tĩnh Tử hôm nay. Tôi mơ hồ nhớ nhưng những chân trời mù sương nào xa xôi quá. Sao cứ về giữa làm than xứ sở mà nao động mãi như thế ngày đêm? Những cụm sơn lê, những ngành du thụ. Những sinh lục. Những đường quỳ. Chùm thạch thảo nào cô nương đã hái. Đóa tường vi nào tại hạ đã bảo “em nhớ cho”. Mùa thu đã chết rồi, hay là mùa Xuân Hồi Sinh đang trở dậy. Chân nào bước lên đồi. Gót nào đi xuống biển. Hình hài nào từ huyền ngạn lẻo đẻo gạ gẫm hoài với mộng mỹ chiêm bao. Về châu quận quê hương nào của tôi như thế?

I had been thinking more about it than I knew. The grey ivied house with the stretch of oak woods about it. The great lake that could be so clear that, the fishermen claimed. You could see the Danaan cities flooded over from China and Russia to take possession of the fair land... Pyramids and spires you could see there, if you had the sight, as the people said, and great forts. And on the shores were oak woods, and apples orchards, and bleaching greens, and fishermen going out after the pollan. The freshwater herrings, when sunset came. The long lines of rooks homing to the oak woods. In winter the snipe rising with their soft whine from the bogs, and under the fullness of the moon and ga white frost, the whistle of the wild swan, the honk of the wild geese. Sometimes at night there was a miracle under the full moon, when a white cloud came driving westward from the far Pacific towards the waters of the Yang Tse Kiang, the shimmering white arch of the moonbow rose the haunted waters.

Tôi đã tư lự về mù sương tỳ hải châu quận chiêm bao kia nhiều hơn như tôi tưởng. Những ngôi nhà kỳ ảo mọc meo xám xanh lơ xanh lục, in rêu ngậm lún phún, thường xuân đằng kiêu diễm, bạch anh dàn lưu ly, với những dằng dặc dãy rừng phong liên miên tượng liên miên tượng thụ, vẫn vút bốn bề ba phía bốn xung quanh. Mặt ngọc hồ nguy nga nào tinh khiết thế, cho đến nỗi những ngư ông ngư phủ đã thơ ngây báo biểu rất mực rằng, nhìn đăm đăm vào ắt các anh sẽ thấy có những Đô Thị Phiêu Bồng Huyền Thuyết Cổ Hy vụt nhô lên bất chợt bởi thần thuật Đa Na Ô kỳ bí, ở diện tiền bọn người hi hục lao công, hồ ngọc ôi, người quyến rũ đã man gì thế, khiến hằng hằng mỗi mỗi cường quốc nọ cứ lăm le muốn chiếm hữu đất đai xứ sở kia cho bằng được. Kim tự tháp và những chop nhấp nhô tiêm đỉnh, thầy thầy đều lộ diện ra đó kia, nếu như bạn có rất mực cái

mắt nhìn của làn lục my thanh nhãn, nói theo ngôn ngữ của ngôn ngữ thói thường: Và ôi những thành trì, những thiết bảo! Ôi những hào lũy những mê cung. Và dọc mép hải tân diên tần hải thúy của kim hải chon von, còn tròn xoe rùng phong tượng thụ, tụ thượng thù du trùng dương tiết, thạch lựu hoa lò xòa đi với những vườn tước lê táo đâm bông chất chồng chen lán và những nồn nà xum xuê thanh lục tuyết bạch phiêu nhiên phiêu sương phương trượng cờ phướn tử trúc lâm, cung cầm ba la mật. Và những ngư phủ phiêu bồng lật đật xô ghe ra vạn lý viễn khơi, chạy theo đuổi con kinh ngư, con cá mộng, con cua đỏ, con hồng tôm, con thanh ngư, con thúy lục, con hồng vàng tụ từ thạch thượng tam sinh, lúc bình minh trở cơn chiều cho hoàng hôn xuống bông. Lúc sơ đầu cổ độ ngong ngóng vọng theo làn nước chảy xuôi. Ôi những hàng liên cánh tụ dục ô nha từng loạt tung bay về tổ tại liên tồn thường trụ trong rừng tía hột sát na chan hòa khuynh thành một thuở kim cương. Ôi vọng hồn sơ khai ba la mật. Bất là mà? Bà là thể như nhiên như vậy chứ? Những con sa điều, những con thạch điều những mùa đông vút cánh tung lên trời từ hồ nước lạnh giữa lách lau lá hoa còn lạnh lẽo tê cóng mong gì bốc hơi thiên hương ra được nữa. Vút cánh tung lên? Với tiếng kêu rè rè trong âm thanh sầu muộn. Và dưới tuần trăng viên mãn nguyệt nguy nga và tuyết băng bạch ngọc, sương giá mơ hồ, con hồng nhận huyết một thanh âm, con thiên nga bèo một điệu đáp, con vịt trời vút một tiếng tương ứng long lanh. Thì hỡi ôi! Thịnh không bỗng nhiên dâng hết vọng hồn về cho Thái Hư trong từng Sát Na Tinh Thể. Đồi phen trong tĩnh dạ, chợt xảy ra một trận huyền nhiệm lãng tinh dưới một vùng của yên hoa nhị nguyệt, lúc một ánh bạch vân phủ động lướt qua bay về phía trời tây, khởi từ viễn khơi Thái Bình Dương thúy lục tới con nước tại giang đầu dương liễu Dương Tử Giang... Thì cái cung vàng lấp lánh trắng bạch ngọc băng của thêm cung ngọc thổ bỗng nhô lên lờng lộng trên mặt nước lớn vờn những oan hồn về đù đờn cuộc dã man.

Hỡi ôi!

Lời tôi hậu! Ý tuyệt trừ

Bồng dung chấp nối cho sầu ma hoang

Lời thăm thăm? Ý khôn hàn

Vi đâu riêng tụ về hàng thơ diên.

Bán khai nhân vật diện tiền

Sương lung bán ẩn suốt miền cỏ thom.

Chiều chiều chân mật vi hôn

U nùng hậu diện linh hồn chằm ma?

Diễm kiều ghé lại mà ra

Dặn dò

Dưới nguyệt

Hay là dưới sương?

This region of white clouds and red- blossomed trees could not but make my heart wish to linger longer. Anon a wistling wind struck my ears, and looking up into the sky I saw only the old leaves fluttering downwards from their branches. My heart felt rather startled with the realization that clear skied autumn had almost gone; and without knowing it my heart became filled with uneasiness as if were harboring heavy sorrows. My mother was attending to the baggage at this time.

Chốn dất đai vùng này với những bạch vân hồng thụ ấy há sao chẳng nhẽ chỉ càng khiến long tôi dung dằng quyến luyến, chần chừ, chưa nỡ giữ áo ra đi. Chợt nghe thoảng một ngọn gió vi vu bên tai, tôi ngẩng mặt nhìn lên trời, chỉ thấy những lá úa lìa cành, vì vèo rụng xuống. Trong long chợt tung nhiên sực nhớ ra rằng mùa thi thanh thúy đã hầu tàn. Chẳng rõ vì sao, chẳng biết đâu chẳng nhẽ, lòng tôi bỗng thấy u hoài bang bạc mang nhiên, như mang chứa những sầu muộn nào chồng chất. Nghĩ rằng mẹ tôi lúc bấy giờ đã xếp đặt xong xuôi hành trang ly biệt. Chợt vắng nghe từ cõi nào xa xuôi vô hạn, một âm thanh tin yêu đầm thắm của một thời đại huy hoàng nào về hẹn mai hậu mai sau trong một lời ban sơ ước thữ...

"Then as soon as you appear I shall have you sworn as a Pursuivant of the Great Seal, or as they call it, one of the King's Chief Messengers. That is the best thing for you. And now, thank you for your coming. To- night I drive to Mnemosyne's Land..."

"Rồi chừng đó, chàng vừa hiện, thì tôi ắt sẽ yêu cầu chàng tuyên thệ rằng mình là như một... một Kề Thị Tông của Thượng Thừa Quốc Tử, hoặc như thói thường thiên hạ nói: Một trong những Sứ Giả Thượng Thặng của Ngọc Hoàng từ Thanh Cẩm Nguyệt về hồ sơn ứng mộng Vũ Lâm Xuân. Đó là sự

vụ tốt vời đẹp để cho anh. Và giờ đây, xin cảm tạ anh đã về một lần hội ngộ. Đêm nay tôi sẽ giông xe giá ngự về Miền Cõi Mnemosyne”.

Còn tôi? Tôi bây giờ? Thật ra tôi nghĩ tới cuộc lui về bên hiên “Thoái Nhàn” để gặp lại đứa em gái. Tôi cử bộ nhi hành. Một hai... Một... hai... bước tới chỗ thạch lan kiều thượng, chợt nghe tiếng vỗ phàn phật của một loại thạch trụ trường quần duệ địa đưa mang. Trong khoảnh khắc khôn hàn sát na gay cần, hương phong tứ dật, quốc độ mười phương vân yên phức úc hồi ôi!

*Em nói anh nghe tiếng lẫn lời
Hồn em thở ở trong hơi
Miệng cười bùng nở hàm răng lựu.
Sáng cả mùi hương một góc trời*

In a short time sweet odors saturated the air about me. And I suddenly saw the lovely girl, charmingly attired, and advancing with airy steps as if wafted hither on a breeze.

*Em đi về như mây núi đầu xuân
Gió bay qua nước chảy suối vô cùng
Mừng như thể hôm qua về đồng nội
Buồn bã cũ đã bề bàng bước vội
Để bây giờ còn một mối riêng tây
Lời nhân gian không tiếng để phôi bày
Kim cương mộng như trăng mờ bát nhã
Mưa thúc giục như bình minh vội vã
Vào nhớ nhung như vào giữa hội hoa
Lá xanh xao như cành nhánh gặt gà
Và thánh thót đến cây già từng bách
Anh lại thấy một trời xưa đã mất
Đã đi về cùng với gót chân em
Đã đi qua cùng với cánh tay mềm
Anh mở miệng không nói lời nào cả
Vì bất chợt thấy môi cười em ạ
Vì vui mừng xa lạ bỗng quen nhau
Vì vu vơ vui sướng gió pha màu
Cây in cỏ nước cợt còn rờn cát
Và vụn vặt rủ rú nhau bát ngát
Dàn mệnh mộng mây bủa gió xa bay
Em đến bên anh ghé sát mi mày
Và cũng sát cả mày mi ghé sát
Anh tự hỏi phong thu lác đác
Hay thu rừng phong lỗ đổ sương châu
Rừng thiên ôi vạn đại chớ pha màu
Nhiều như thế cho người thêm khổ nhọc
Con kim báo một phen vì cô độc
Đã nhe răng và mỉm miệng cười thâm
Trong mộng ước một phen nào bắt gặp
Hồn tử xương sự tử đủ hai lần...*

She was several paces from me when she turned her eyes in my direction and, with languid leisure, exchanged glances with me.

“Đã kiến ngọc nhân thu trang, thiên nhiên phiêu cử nhi lai, khứ dư căn sở vũ Nhứt hồi thanh phán, từ từ dự ngã mâu tương chúc hỷ...Dư tức tức nhiên cúc cung chí kính...”

Chợt thấy ngọc nhân Tinh Tử Thu Trang, xiêu xiêu lệt lệt, phơ phất tới bên, đạo hạnh luống đường Như Lai Bồ Tát. A nậu đa la tam niệu tam bồ đề, cùng tôi cách nhau khoảng chừng mấy chục bước rưỡi. Chợt quay

mắt xanh, nhìn tôi một cái. Chậm rãi thông dong, rã rượi khôn hàn, đầu mày cuối mắt, bãi động tương thân. Tôi định tới gần, bỗng dừng lại. Cung cung kính kính, xá một lễ dài. Đếm một ra hai. Tồn liên lá cỏ. Lá còn rạng tỏ. Sương liễu đầm đìa. Là sớm hay khuya. Hay là lúc đó. Là về giữa ngo. Hoạc giữa bình minh. Gay cần tự tình. Như chiêm bao đứt nối. Chấp lại làm sao. Giậu rào ôi hỡi! Có nghe cây thổi. Trúc gió thế nào? Nữ lang hồng đào. Hay là hồng lựu. Thạch lựu tường quần. Bồ quân bánh mật. Ngà ngọc quân thiên. Diện tiền Nam Diện... Vâng. Vâng. Mặc dù ngọc diện lúc bấy giờ có đồ ửng vì ngại ngừng sương ngại ngừng gió giờ ý rụt rè. Nhưng mà tôi có sàm sỡ dòm tận mặt đâu, nên nường cũng không đến nỗi lo âu mà cúi mặt.

Although the dainty girl's cheeks were flushed on this occasion, she did not appear to be so bashful as she had been on the previous occasion when she felt so shy that she did not know what to do.

Mặc dầu má hồng e ấp cũng có ửng đỏ lên chút ít trong cái cơ hội gay cần khôn hàn nọ, nhưng dù sao nường cũng không có vẻ quá thẹn thường như ban sơ buổi mới, đến nỗi cảm thấy lóng cóng luống cuống cả tứ chi, không còn biết mở miệng ăn mần răng nói mần răng với máu me ở trong mình mảy rục rịch dập dồn.

*At a glance I perceived that she desired to speak but said no thing.
Dư thiếu chúc, giác ngọc nhân tợ dục ngôn nhi vị ngôn”*

Tôi nhìn thoáng qua, biết rằng người ngọc dường muốn mở miệng nói điều gì, nhưng ngại ngần chưa nói (chẳng nói gì cả).

Tôi càng bối rối luỳnh quỳnh khôn hàn trong cái cơn dễ giun tao phùng cày sậy kia đó ạ. Ôi em Kim Cương ngàn thu một thuở, Nường Tử rất mực vô ngần Nam Diện cảnh Nam màu lan sơn thủy sơ khai tại sơ đầu cổ độ, cổ mở ra hoa đà đún đầy, sơ hở một đôi phen lẳng tàng phôi dựng rất mực, một ù lý, hai sàm sỡ, ba bốn dục trích sàm diên bên phi tuyến xuất sơn vẫn muôn vàn thanh thúy thẩm thúy hằng miền cõi một Đa Mang.

My embarrassment increased at an alarming rate. I drew back not knowing what to do. I could only lower my head and gaze at the ground.

Tôi bối rối một cơn rồi bối đến cái độ hãi hung hãi sợ nhiên là khiếp đảm tán phách phi hồn, đảo tứ diên tam đa tầm nhị bội. Tôi vụt nhảy lùi ra sau một bước rướn chẳng còn biết ăn mần răng nói mần răng vào cái lúc đó bấy giờ. Tôi chỉ còn biết cúi gằm cái đầu bù tóc rối của tôi xuống, nhìn chi trên đất nhạ cỏ mọc tùm lum liên tồn lá cỏ?

Sau một lúc lâu, thật là lâu liên tồn rất mực, chợt trên đóa tàn cúc một vật gì lấp lánh trước mặt tôi, phiêu phiêu nhiên như phấn điệp, lửng lơ phù động sắp vụt bay đi. Bay đi đâu mà dung dằng nửa đậu nửa đi như thế? Hỡi linh hồn tinh thể mù sương! Tôi vội vã tiến bước tới đưa tay bắt lấy. Mới hay rằng đó là tấm màn lụa long lanh như cánh ve mùa thu động đậy, vốn ban sơ nằm ở trên đầu tóc của ngọc nhân, rồi sau đó ngẫu nhiên chẳng rõ vì có chi mà lập lòe bay vút. Vừa cầm vào trong tay, đã vừa có ý muốn quăng nó ra xa. Lại nghĩ rằng làm như rứa e đắc tội với lễ tiết trung dung. Tức thì tôi ngần ngại một cái. Đưa tay ra toan đặt tấm lụa vào năm ngón ngọc nhân. Ngọc nhân tri ngộ sự tình, tức thì thể thái thông dong, thần hồn chậm rãi, bèn đưa hai vòng tay ngọc ra tiếp đón lấy tấm lụa ngà. Đem đôi vành tuệ mực thanh nhân đều đặn song đôi, mắt bồ câu tròn xoe lóng lánh ra nhìn tôi hội ý, phát kiêu nhu thanh tức thỏ thẻ mà rằng:

- Đa tạ Tam Lang đại ân đại đức từ bi vô lượng biến bố khắp mặt chúng sinh mười phương quốc độ. Không có tam Lang rat ay tế độ, thì vong hồn tinh thể tiểu muội e đã đi đời cửa quỷ nhà ma.

Môi đào thỏ thẻ hé ra nói mấy lời từ bi như thế, lập thời tôi nhận ra tử mỹ rằng đó là lần ban sơ duy nhất của ngọc nhân ngẫu nhiên từ bi mở môi đào ra lần đầu tiên ôn tồn thỏ thẻ. Hai vành tịch hạp rất mực anh đào, kể từ đó về sau liên tồn tiếp tục mà mọc cỏ trở bong hoa. Ban sơ trở he hé hàm tiểu vén xiêm. Dần dà trở rộng thông dong thoải mái theo du trường tuế nguyệt. Từ đó tôi tự niệm đậm đà giữa cuộc ở trong cơn mà thể hội thường hằng nơi chốn cư lưu của từ bi một vùng đeo đai Thanh Cẩm Nguyệt. Nữ Lang Nường Tử đã đi về gieo rắc hồng ân chan rượi xuống khắp hình hài thân thể máu me xương xẩu tôi.

Tuy nhiên? Tuy nhiên trong ban sơ lạ lùng buổi mới đó, với cái ân huệ di dư thành khẩn khoản đãi kia, cũng đồng thời khiến cho tâm khảm là đà lay lắt của trái tim tôi càng keo sơn sắc mắc se sắt dị thường cơn rục rịch, và chẳng biết phải thốt ra cái lời gì tương nghi tương hợp với linh hồn mồn một chan rượi hồng huệ xuống cho

tôi để có thể gọi là đền bồi một cách thích đương hoặc là thích đáng. Chợt thấy má lúm đồng tiền của thiêng liêng tiên tử ấy mà ngẫu nhiên mà động đậy đầy đủ bốn nhịp liên tòn bốn lần cơn rục rịch.

If Shappho were to come to life again, she would not possess such artless beauty.

Giả như mà Shappho trùng sinh trên tam sinh thạch thượng, ắt là nường cũng hẳn nhiên không thể nào có được hoặc sờ hữu được cái dung nghi kiều lệ thơ ngây thuần phác thiên nhiên nọ. Hỡi ôi! Bình sinh tôi đã chết, tại hạ đã ra ma hai phen rồi, sao lần này còn đeo đai định chết lịm trong trận trảm túy nịch nhân kia cho đủ bốn lần bốn loạn, thế là nghĩa lý gì như vậy đó chẳng ru?

This moment was enough to derisive one out of his senses.

Khoảnh khắc sát na thiêm động bên đàng kia đã đủ để nhiếp dẫn con người tar a khỏi vòng của linh hồn thông tuệ để nhập vào cõi hồn xiêu phách lạc đảo tứ diên tam. Sao gọi là tam? – Tam sư muội ấy là tam? Tam chanh tam quit, tam cam cõi lòng? Không biết. Không biết. Không biết. Thừa rằng tại hạ không dám biết. Dẫu rằng chiêm bao lẽ đẽo biết có dám lảm chằng nhe?

The lovely one inclined her head to one side for a time, and let out soft, gentle mysterious murmurs.

Đúng là biết ra như thế đó. “Ngọc nhân tầm phục phủ kỳ cảnh, thổ uyển diệu chi âm...”. Người ngọc nghiêng nghiêng cổ ngà về một phía, ôn tồn uyển chuyển thổ thể lời huyền diệu rất mực của âm thanh...”vi vi ngôn viết” rất mực mà rằng;

- Tam Lang mấy ngày rày có khỏe chằng? Chón Đậu Tử khí hậu ôn hòa, em thật lòng tư tưởng tới viếng thăm phong cảnh ấy, phụng yết anh hoa phong vận phát tiết bao giờ, nhưng mẹ ở nhà công việc bề bộn quá, em chỉ sợ năm nay chưa thể trừu thân đột xuất phụng bồi lưỡng nghi tịch hạnh. Vùng đất đai này so với miền Đậu Tử kia ắt nhiên cũng một thể thái thanh nghiêm u nhã thúy triết một như nhiên mà thôi môi thà ra cũng thế vậy. Duy có khí hậu là khác nhau thôi. Một bên cứng, một bên mềm vậy. Ấy bởi vì mềm này ở tại ở trung tâm núi non cấm địa vậy.

The clear atmosphere and quiet of this place, compare with that of Hakone, is the same; but the climate is altogether different, for Hakone is in the heart of the mountain.

Đường nhân vịnh La Phù thi vân:

*“Du nhân mặc chước đơn y khứ
Lục nguyệt phi vân đá tuyết hàn”.*

Người đời Đường vịnh núi la Phù có thơ rằng:

*“Khách đi, áo mỏng mặc vào
Liệu chùng chớ thể mà hao tổn mình
Mây bay tháng sáu rập rình
Mang về gió tuyết biên đình lạnh ghê”.*

The Tang poets wrote of Mt. Lo-Fu, saying: “Excursioners should not wear light clothes to this spot; the flying clouds of the sixth moon carry the chilliness of snow.”...

*“Miêu cương mặc ngoại sở tề
Song đôi là thói để huê thể thân
Xin người anh hãy lại gần
Tiền trình vạn lý vô ngần có em”*

“Ngô tư thử ngữ di dụng ư thử, phạ giác thân thiết hữu vị. Vị tri Tam Lang dĩ ngô ngôn hữu đương bất?”

– Em suy gẫm cái lời kia đem dịch di sử dụng vào cuộc này, coi chừng như có phần thân thiết mùi hương đậm đà ý vị. Chẳng biết anh Tam Lang xét lời em có thích đương hay chằng?

When I heard the lovelyone's allusion, I felt strangely startled, and merely muttered to myself, for I was unable to frame an answer.

Nghe ngọc nhân âm thầm chỉ định ôn tồn ra như thế, lòng tôi liên tồn kỳ lạ kinh hãi, máu me nổi da gà ra ngoài da vịt. Chỉ còn biết ầm ớ dấm dớ lời không thốt ra ngoài môi đáp ứng gì được cả. Lâu một chập sau đó (sau đó một chập), tuy nhiên tôi vẫn cung kính nói được ra cái lời:

- Đa tạ cô nương phân thân cập ngã. Cô nương rộng lượng từ bi ra như thế chan rưới mưa móc liên tồn cho tại hạ, mà cam lòng chiếu cố một phen luống những tới hàn gia hàn xá ở mé tây thiên, thì than ôi, để cho tại hạ được có phen sớm hôm phụng bồi tả hữu phía trước và ngay cả phía sau, những lần bận bận phen phen nào chúng ta tạm mở cuộc vớ nam hải điều đồ mà thù luân ư hoang thôn hàn dĩ. Vạn hạnh thay vậy! Thiên phước vậy thay! Phước hạnh thay vậy. Hạnh hà như chi! Chi như hà hành? Hối ôi! rất mực hạnh hà! Đến điều tinh thể sao là bống dưng.

Canh rau muống đĩa muối vừng
Một hôm nằm mộng nghe mừng hai hôm
Chiêm bao phố thị hội đàm
Vớ trắng châu thổ gái chàm đã qua
Xứ chiêm thừa thãi giang hà
Dư vang để lại cho nhà cửa xin
Dâng lời vô hạn oan khiên
Lời diên tiếng đại câu chìm lặng câu
Dập dìu thiên nữ hồi mâu
Há rằng hư sự sơ đầu tiểu khê
Thế ru? Là rứa chẳng nhe?
Ấy rằng các hạ có dè cho chẳng
Đến điều rất mực lãng tằng
Mephistopheles hăng dưng dưng
Hà tư hà lự luống tưng
Hà thanh hà lục vang lừng van xin

I thank my sister for wasting her thoughts and vitality upon me. If my sister should condescend to come to my humble abode (hàn xá) what greater for tune could her young brother desire than to wait on her day and night while dropping our fishing lines from the wall windows of remote village...

- Tạ a tỷ phân thân cập ngã! Quả a tỷ kiến ủng hàn xá, tỷ trí đệ triều tịch đắc thị tả hữu, thù luân ư hoang thôn hàn dĩ, hạnh hà như chi! Phủ tác hàn xá đông tây thi tập bất thiếu, diệp khả khiêu đặng phi tuyền; a tỷ đắc vô hiềm nhuyển trần hỗn nhân? Cảm vấn a tỷ hỷ tụng thù gia thi cú da? Nếu như a tỷ chẳng muốn cùng tại hạ mở cuộc chơi câu cá mò cua, thì ắt nhiên rằng là tại hàn gia cũng có khá nhiều không ít những thi tập Đông Tây văn chương Trung Hoa Ấn Mỹ. Thì a tỷ cũng có tể thông dong thấp đèn khêu ngọn mà châm môi lần giờ cỏ thơm ra. A tỷ nếu như chẳng hiềm ó kè phàm phụ tục tử? Thì dám xin hỏi a tỷ thích đọc tụng thi văn của trung thi văn của trung niên thi sĩ nào?

Ngọc nhân đề đầu ngưng tư, tuyền tức tinh mâu chúc ngã...Người ngọc cuối đầu trầm tư xong quay đôi con mắt lãng tinh nhìn tôi mỉm cười mà rằng:

- Trước nay em vốn thường đọc thơ của Bùi tiền bối Trần Hậu Sơn, và cũng yêu chuộng thơ của Bùi hậu bối Lục Phóng Ông. Duy chỉ có điều ấy là có những phong vận xa xôi đau đớn của cổ quốc cổ hương, lệ ngấn đầy trang giấy, khiến lòng kẻ đọc bi thiết quá chừng. Rồi sau này em cũng có đọc Trang Tử và thi ca Đào Uyên Minh, thì cũng có được thường dương thế ngoại mà diu dất tiêu dao du chút ít chút nhiều, cũng có thể nhận ra rằng sách vở tư tưởng kia có quan hệ với tính tình con người ta chẳng phải là ít. Tam Lang có xét thấy cái rương đựng sách của em có chứa nhiều tác phẩm triết lý, sách đó đều là của bậc di thần triều Minh Gia Tĩnh là Chu Thuần Thủy tiên sinh đã di tặng cho vị viễn tổ của em là ông An Tích Công. Nhân vì An Tích Công (Ông Tích Can, thuở bấy giờ tham sự chính sự Đức Châu, đem lễ nghĩa đệ tử mà đối đãi với Chu Công (coi Chu Công như là sự phụ của mình) nhân vì thế mà gia đình em được thừa thụ ân tứ của Chu Công vậy. Gia đình em cất giữ những sách vở đó kể ra đã có tới hơn hai trăm ba mươi năm trời rồi.

Nàng thốt xong câu đó tôi kinh ngạc trở mắt nhìn đăm đăm. Ôi con người ngọc. Ôi ngài ngọc con người! Phong vận tiêu dao, nền phú hậu bậc tài danh ra như thế!

Người ngọc nói tiếp mà rằng:

- Thuở em còn nhỏ nghe ba em nói về di sự Chu Công, cho tới ngày nay, em còn nhớ rõ mồn một. em này đem thuật lại cho anh Tam Lang nghe.

Hỡi ôi người ngọc! Em nay đem ra thuật lại cho anh nghe? Để làm chi như thế? Để làm thế như chi. Như chi thế để làm? Làm thế để như chi? Hỡi ôi! Em làm lẫn mất rồi hỡi em người ngọc ạ! Anh có đáng vào đâu mà được nghe cái lời em nay đem ra thuật lại về cái sự tích phong vận kia?

*Vĩnh biệt thôi! Hỡi vô ngần nương tử.
Từng cơn mơ anh kinh hoàng dị thường
Em thì đẹp thanh tao cổ nguyệt tự,
Anh quyền gì gạ gẫm chuyện uyên ương
Anh đánh mất suốt càn khôn vũ trụ
Em để dành đầy đủ trụ càn khôn
Anh điên dại chiu vào không chỗ rúc
Em làm sao! Mà hạ tứ liên tồn
Lần hạ tứ đắp xây trên lầm lẫn,
Đi đi em, đừng đứng đó đa mang
Trong mộng ước nhiều phen anh lẫn thân
Sịch mảnh ra ôi đã lỗi muôn vàn
Đầu tóc rụng bốc tia sơ đầu dậy
Gọi sơ nguyên về hiện tại điều tàn
Tóc đầu rụng bốc hơi buồn lấy bấy
Phận giê giun ôi cây sậy khôn hàn!*

Trong khi tôi dờ dẩn co ro lấm nhảm nhậm gắm cái kinh hồn tử lự oan nghiệt của mình ra như thế, thì người ngọc đã thở một hơi dài ảo não, bi thiết mà rằng:

- Năm Sùng Trinh thứ mười bảy (tức là vào thờ trong nước em Chính Bảo nguyên niên), lúc rợ Hồ ùn ùn nổi lên đánh phá, thì Chu Công thân một mình bôn bá đáp thuyền qua Trường Trí (Nagasaki) muốn chiêu tập binh đao đuổi cứu cánh phò vua giúp nước. Nhưng rút cuộc chẳng thành. Chí nguyện tiêu ma. Đến thuở Vạn Trị tam niên, thì xã tắc nhà Minh nghiêng ngửa. Chu Công làm kẻ di dân của vong quốc, cảm thấy xấu hổ không thể ăn hột thóc nhị triều, nên đành cam lưu trụ Trường Trí, vì chốn đó ở tiếp giáp với miền Bình Hộ (Hirato) là nơi chon nhau cát rốn của Trịnh Thành Công. Về sau, Đức Xuyên (Tokugawa) nghe tin, bèn phái Thủy Hộ nho thần đem lễ vật tới mời về giữ chức tân sư (khách thầy). Cảm niệm yti ngộ, Chu Công bèn đem học thuyết Vương Dương Minh mà truyền dạy trong xứ sở em. Chu Công và Vương Dương Minh vốn là bạn đồng châu, sinh cùng làng. Cho tới ngày nay, Chu Công di mộ vẫn còn tồn tại ở Thứ Thành huyện, Cửu Từ quận trên núi Quận Thuyên Long (Mt.Dzuiryu, Ibaraki Judji). Một ngày nào thông dong thư thả., em sẽ dẫn đường anh Tam Lang tới tế một bậc hiền triết kia, gọi là an ủi cái vong hồn trung quân thời vong quốc, Tam Lang đồng ý chẳng? Em cũng còn nghe thêm rằng Chu Công vốn yêu quý hao anh đào, nay tại vườn Hậu Lạc Viên ở Tiểu Thạch Xuyên, Giang Hộ (Koishikawa, Yelo), vẫn còn lưu lại niềm di ái của Chu Công tự tay trồng trọt và vun quén ngày tháng. Chu Công lia đời vào năm thứ hai triều Thiên Hòa (Tenwa), hưởng thọ tám mươi ba tuổi. Chu Công khinh bỉ nhà Thanh, ghét như cừu thú. Bình nhật ông học tiếng Nhật Bản, sau rất thông thạo, sử dụng thật linh hoạt. Nhưng vào lúc lâm chung, mọi lời Chu Công thốt ra là Hán ngữ. Vì lẽ đó nên không một ai nghe những lời thù huân của ngài trước khi vĩnh biệt trần gian. Thật là điều đau xót vậy.

Nàng nói xong, ngẩng mặt lên trời than một tiếng. Lòng tôi cũng buồn vô hạn. Hai đứa đứng im lìm một chặp (mặt chột). Chỉ nghe tiếng gió thổi hiu hắt, chợt một chiếc lá hồng rơi xuống nằm lại trên vai nàng (vang này). Nàng nhíu hai hàng long mày (lạy mông) một cái, tựa hồ như có điều chi không mãn nguyện. Rồi nàng cúi đầu thấp giọng mà rằng:

- Tam Lang, sáng mai đi sao? Sao không ở lại thêm nữa? Em từ ngày cha mất, bỏ bê học hành đã lâu, Tam Lang ở lại, thì em có thể nhờ anh giảng giải giúp những chỗ khó khăn liên tồn gay cán trên trong sách. Tam Lang nếu không xem khinh bọn nhi nữ chúng em, thì dầu tuy em điều linh, lòng cũng thỏa mãn.

Nghe nàng nói chưa dứt câu, mặt mày tôi đã nóng ran, đỏ tới mép tai. Cúi gằm cái đầu xuống. Muốn bày tỏ

một vài lời thành khẩn mà tìm không ra lời nào cả. Một chặp lâu sau mới ấp úng mà bảo rằng:

- Mẹ tôi bảo ngày mai phải về. A tử thân thiết nói như thế, tôi rất cảm kích.

Lúc bấy giờ em gái tôi bỗng hiện ra tại hành lang. Vừa bước tới vừa gọi:

- A tử không thấy rằng em đã vận áo kếp rồi sao? Cơm chiều đã sắp dọn sẵn. Sao chị chưa về phòng ăn? Tĩnh Tử nhường lối cho tôi đi trước, rồi theo gót tôi vào nhà. Buổi ăn tối đầy rẫy món ngon vật lạ, nhưng tôi mơ mơ hồ hồ linh hồn chẳng biết mùi vị ra sao. Ăn xong, tôi ủ rũ ngồi ngoài mái hiên lầu gác, suy gẫm hoang mang về cái bữa nói chuyện hôm nay, lần đầu tiên nhìn thấy cái ngọc nhân thiên chân trinh lộ...chẳng những nhan sắc phi phàm mà tâm hồn và học vấn cũng sâu thẳm xuất chúng. Thì cho dầu là Ô Xá Tiên Tử giám thủ thiên môn cũng chưa dễ dàng mà hơn được nàng mấy chút. Tư lự như thế, chợt ngẩng đầu thấy vàng trăng lòa xòa mọc ra ở giữa trời cùng với vài ngôi sao xum xuê thừa thớt. Khe khẽ ngâm một vần thơ của Ưc Ông:

*“Thiên nham vạn hác vô nhân tích
Độc tự phi hành minh nguyệt trung”*

There is no trace of man among the thousand peaks and ten thousand valleys. I fly about alone in the bright light of the moon...

Càn khôn không dấu tích người. Ngàn tầm vạn cốc một trời mênh mông. Phiêu phiêu dưới nguyệt dầy lừng. Một thân vu vút ngàn tràng hoang liêu.

Bỗng dưng những sương tuyết phiêu bồng từ vạn đại kiếp nào chợt hiện về lù lù khắp mặt. Tôi bỗng nhiên hoài niệm một hình bóng lang thang nào của một thằng bé mồ côi đi lạc đường. Nó đã chết một phen. Rồi sống lại? Rồi chết trở lại? Cái lần tối hậu sinh nó ra như thế nào. Ôi tuyết giá ngàn xưa. Thật các người có còn nhớ ra như thế với ta chăng? chợt nhớ tới bài thơ của thi sĩ Tây phương nào quên mất tên như thế?

*The snow came down like stars tonight.
Over the city silently.
The air, like and great glittering tree,
Bloomed noiselessly with light,*

*Đêm nay tuyết xuống như sao
Trên thành phố lặng âm hao không lời
Thiên không lấp lánh rạng ngời
Một vùng như thể cành giao cây quỳnh*

*I thought, it is the snow I see
Like stars. And it was long ago
That ever I saw the stars like snow.*

*Lòng suy gẫm, tuyết băng tôi thấy
Giống ngàn sao lấp lánh suốt trời
Đã bao xa đã bao giờ
Ngàn sao tôi ngó mà ngờ tuyết sương...*

*And I thought of a boy, along time dead,
Who dreamed such beauty out of pain
That music moved within his brain
And the stars stormed about his head*

*Và tôi nghĩ tới một đứa bé kia từ lâu rồi đã chết.
Đứa bé kia từng đã mộng chơi vui
Nhưng kiêu diễm khôn hàn từ đau xót
Đẹp vô ngần như nhạc trở lừng xoang
Trong tâm não muôn vần phù động ấy
Và ngàn sao vi vút bủa vây hàng...*

*His ghost is like the wind, I said,
That cries into the crystal gloom
And wanders where the white clouds blow.*

*Hình ma ấy cũng như là gió
Gào kêu trong hắc ám lộng pha lê
Và trôi dạt lang thang theo bốn ngõ
Bạch vân đàn vi vút khắp sơn khê
And I shall hear his song, I know*

*Wherever the boughs of silence bloom
With snow like stars or stars like snow*

*Và tôi nghe những lời ca ngâm ấy
Của bé con, tôi biết thế, khắp nơi nào
Mà cành nhánh của tịch liêu trở lá
Trở hoa tràn, với tuyết bạch như sao
Trở hoa lá của hoang liêu tĩnh dạ
Như ngàn sao giống sương tuyết đêm nào*

Tôi lại lầm nhằm lời thơ Ưc Ông:

*“Thiên nam vạn hác vô nhân tích
Độc tự phi hành minh nguyệt trung”*

Lòng như trải rộng ra khắp không gian. Nhìn trắng trâm tư mãi thật lâu, quay lại thấy ngọn đèn tim bạc tuột đèn tàn bắc lụi. Thế ra đã khuya lắm. Bèn cởi áo ra chiu vào giường nằm ngủ. Lại thở dài lầm nhằm “*Đêm nay trăng hoa như nước. Nước như trắng sương. Biết đâu ngày mai mây gió u ám lại chẳng kéo ùa về?*” Tôi lưỡng lự bẽ tha như thế chợt nghe ầm ầm tiếng sấm vang, dường như phát từ bờ ao phù dung ngoài lia. Lòng tôi đã bẽ tha, nhân thế mà ngày càng thêm bẽ bối lai rai dây dưa dằng dai không dứt. Lại thở than mà rằng:
- Mây ôi, sấm ôi, sét ôi, mưa ôi, tuyết ôi, bao nhiêu thứ ôi chẳng qua chỉ tột là ôi một. Bất quá chỉ vì nhiệt độ khác nhau mà nảy sanh ra đủ thứ. Thật ra mọi thứ mây ôi mây ư, mưa ôi mưa ư, sấm ư, tuyết ôi, tuyết ư, thầy thầy mọi mọi ư ư ôi ôi, đáo cùng vẫn chỉ duy có một một ôi ư ư ôi mà thôi vậy. Thì từ đó cái cô nương ôi, cái nương tử ôi, cái nuông ấy ôi, dẫu ôi rằng là Kim Cuông, hoặc rằng là Kiêêm Cuốống, hoặc Cuốống Cuồống chàng Kim, thì chung quy cũng chỉ một Nuồống là Thúy nọ vốn có phen từng đã ở trường mà tằm hoa thang lan rữ bức giữa một mùa hè rực rỡ lập lòe lửa lựu ở đầu tường chính trong cái giờ vô hạn sát na mà tại Âu Châu Zarathustra đã một phen đi về giữa một vùng Gái Tư Sa Mạc và luống đã là also sprach... Vậy chẳng ru?

Thì từ đó mà đi? Xin tạ thiên tạ địa:

- Đa tạ Thiên công, hạnh vật dĩ nhu tình yêu phục ngã. Đa tạ Trời xanh, may mắn mong sau Hóa công đừng có dùng những sợi tơ mềm cỏ mượt liên tồn nào mà cột chân giò của tôi lại!

Ngày hôm sau, điểm tâm xong, mẹ tôi bảo tôi vận áo phục lữ hành vào và nói thêm rằng dì tôi dẫn Tĩnh Tử cùng đi một chuyến. Tôi mừng khôn tả, tự nhủ rằng như thế thì tôi khỏi phải đau lòng đứt ruột vì cuộc chia tay. Chúng tôi lên tàu lửa, nhìn thấy trên khuôn cửa lưu ly còn in ngần sương. Mẹ tôi và dì tôi liền tiếp chuyện trò, chỉ trở mây trời, chỉ cây cối, trông hớn hờ lạ thường. Khoảnh khắc sau đã nghe gió trời sóng biển rì rào. Chẳng mấy chốc đã tới nhà. Từ đó trở đi tôi hằng ngày thấy mặt Tĩnh Tử, mỗi phen dạo gót ra đầu sân, cuối hè, mỗi phen thấy dung nhan nàng lãng đãng. Nhưng chúng tôi không nói chuyện gì nhiều, chỉ mỉm cười kính trọng chào nhau thôi.

Một ngày kia, mưa phùn lún phún như sa mù, tôi đứng bên mẹ tựa lan can nhìn ra ngoài cảnh biển khơi, chợt nghe tiếng gõ cửa nhẹ nhẹ. Người bếp vào mang bức thư cung kính trao cho mẹ tôi. Mẹ tôi vội vã mở thư ra đọc rồi cho tôi biết:

- Tam Lang, đây là thư của chị con. Nó bảo ngày mai nó sẽ tới đây. Ấy cũng nhân chồng nó đi Đông Kinh ngày mai, nên nó có dịp rảnh về viếng nhà. Chị con thật cũng là đứa đáng thương cho thân phận lắm. Nói tới đó, mẹ tôi thở ra một cái rồi tiếp:

- Ngạn ngữ có câu: “Dưỡng nữ đồ lao” há chẳng đúng ru! Nuôi nấng con gái chỉ tầm ra những khổ nhọc mà thôi! Một phen xuất giá theo chồng, thì con gái đành phải gác người thân thích ra ngoài cuộc. Phải đành quên gia đình cha mẹ thôi. Mỗi phen gặp giai tiết, muốn đi gặp lại mặt con gái, đâu có phải dễ gì. Sự đó mặc dù cũng là do công việc bề bộn mà ra, nhưng nói chung trong thiên hạ, tấm lòng đứa con gái vốn thường hay quên mất cha mẹ già. Xưa kia có một người con gái nhà nghèo, lấy được chồng giàu có. Cha mẹ đứa con gái trong lòng mừng thầm, nghĩ rằng như thế từ nay hai miệng ăn sẽ không còn chịu đói khát nữa. Ngờ đâu mấy ngày sau, đứa con gái sai người đem y phục cũ của nó trả hết về cho cha mẹ, lại dặn người ta nói lại cho cha mẹ kia biết rằng “Đứa con giàu có chẳng mặc quần áo của cha mẹ sắm cho ngày đi lấy chồng”. Ý nó muốn nói rằng đồ vật cha mẹ cho làm của, toàn là chẳng có chút giá trị gì. Người đời tâm lý như thế đó, há chẳng phải rằng “giang hà nhật hạ” hay sao? (Sông nước mỗi ngày mỗi rút xuống: con người ta cứ càng ô trọc thêm)

Mẹ tôi nói xong, thì đem đặt phong thư lên bàn, rồi đưa mắt hiền từ nhìn tôi:

- Tam Lang, sáng nay con rét lạnh không? Mẹ cảm thấy hai cánh tay lạnh cả.

Tôi đáp:

- Con không thấy lạnh.

Mẹ tôi từ từ gọi tôi lại bảo:

- Con hãy ngồi xuống.

Tôi ngồi xuống. Mẹ hỏi:

- Tam Lang, con nhận thấy Tĩnh Tử là người như thế nào?

Tôi đáp:

- Thông minh, đẹp đẽ, tao nhã, thật là cô gái hiếm có.

Mẹ tôi có nghe tôi nói thế lúc bấy giờ bỗng lộ vẻ khoan khoái lạ thường . Bèn nói:

- Thật thế! Thật thế! Thành nhiên. Thành nhiên...Mẹ cũng yêu mến Tĩnh Tử hết sức vì nó ôn hòa thùy mị, dung nghi tại hoa đầy đủ hết cả. Hôm nay mẹ có điều này nói cho con rõ. Con hãy lắng tai nghe: Tam Lang! Mẹ sẽ quyết ý đem con Tĩnh Tử về làm dâu, nghĩa là mẹ muốn rằng con Tĩnh Tử phải là vợ của con đó nhé. Chính thế. Chính thế. Tĩnh Tử lớn hơn con hai tuổi? Không hề gì. Không hề gì. Tốt nhất là gái hơn hai. Tốt nhất là: trai sụt một. Bao giờ gái cũng phải lớn hơn trai hai tuổi thì cuộc vuông tròn mới khỏi lọt ra vòng ngoài bê bối. Trai phải nhỏ tuổi hơn gái, thì gái dạy bảo điều gì, trai mới chịu nghe. Chính thế. Con Tĩnh Tử thùy mị, thông minh, khôn ngoan rất mực, nói năng phải lời, nó hơn con hai tuổi chính thế, thì tuy tình nghĩa vợ chồng, nhưng con hãy nên coi nó như là chị của con, thì ngày sau hạnh phúc gia đình mới bền vững. Con đừng đánh đập nó nhé. Nó giận nó đánh con, thì con cần rằng chịu đau, nhường nhịn nó nhé. Nếu con đánh đập nó lại thì chiếu giường sẽ xiêu lệch, còn ra cái thể thống gì? Vợ đánh chồng thì chồng phải nhịn. Nếu chồng đánh vợ thì vợ chồng còn đâu cái mô dạng thể thái vợ chồng. Bao giờ vợ cũng trước chồng. Vợ trước chồng sau. Sang giàu suốt kiếp. Vợ sau chồng trước? Mặt kiếp cơ hàn! Chính thế. Nhất vợ nhì trời. Chồng là trời. Thì chồng đứng hạng nhì là phải. Do đó: nhì chồng, nhất vợ. Con phải nhớ lấy lẽ đó nhé. Con đừng đánh đập nó nhé.

Tôi đáp:

- Con không đánh đập nó. Con không đáng đập ai hết cả. Tuy nhiên...

- Tuy nhiên cái chi? Con đánh nó ư?

- Không phải . Nhưng mà...

- Nhưng mà cái chi? Để mẹ chẫm rãi nói, cho con rõ. Sao con cứ cắt ngang lời mẹ như thế. Con làm mẹ quên mất cái điều gì đã nói. À phải rồi. Một định nói cho con rõ là kể ra, vợ lớn hơn chồng hai tuổi, thì kể cũng hơi khó coi. Vả chẳng năm nay con mới có mười sáu tuổi. Mười sáu tuổi mà cưới vợ thì kể cũng hơi sớm quá chút ít. Nhưng mà mẹ đã nghĩ kỹ rồi. Ngoài con Tĩnh Tử ra, thì khó đâu còn có một đứa con gái nào vẹn toàn như thế. Hơn nữa, Tĩnh Tử mồ côi cha mẹ. Thì theo phong tục, con phải theo nó về ở một thời gian với gia đình nó trước khi thừa hưởng di sản của cha mẹ nó. Trong khi đó, mẹ có thể ở chung với dì con cho có bầu bạn. Dường như đó là thiên duyên xảo tấu. Hình như trời Phật đã an bài ngăn nắp đâu vào đấy. Dì của con cũng nhất thiết liệu định chỉnh tề nói hết mọi sự cho cuộc vuông tròn. Chờ tới sang năm, vừa khai xuân thì làm lễ thành hôn cho hai đứa con. Tới mùa hè thì mẹ sẽ dời nhà về ở Sương Căn. Sự việc này sắp đặt ra như thế, lấy tình lấy lý mà luận, thì cũng như con về làm rể nhà dì con. Dì con có được thẳng rể là Tam Lang. Thì từ đó trong lòng dì con mới yên vui thái được. Dì con nuôi con Tĩnh Tử từ nhỏ, dì con cũng trách nhiệm rất lớn đối với nó, ngày nay Tĩnh Tử đã lớn, chẳng có lúc nào là dì con chẳng vì con Tĩnh Tử mà lo nghĩ gần xa. Mấy năm gần đây liên tiếp bọn trai tới cầu hôn tuy là nhiều, nhưng dì con không để tâm tới bọn đó. Cái ý của dì con chẳng có quan hệ cho tới cửa nhà gia thế bọn đó, mà chỉ liên can tới mối lo âu về chuyện tâm địa người đời, kẻ tốt kẻ xấu, thiện ác khó phân biệt cho ra, nếu gã bừa con Tĩnh Tử đi, rồi gặp thẳng chồng bê

bối, thì dì con ắt phải đau lòng , và lượng tâm ắt phải chẳng thể nào yên ổn được.Này dì con có được con rồi, Tam Lang ạ, thì dì con trút được gánh nặng trên lưng.

Mẹ tôi nói tới đó, bi thương cảm động muốn khóc mà rằng:

- Tam Lang mẹ già của con suốt một đời đau thương tịch mịch, ngày nay mẹ mới sắp được chùng kiến ngày vui hạnh phúc của con, thì mẹ và dì con mặc dầu tuổi già như ngọn đèn trước gió, cũng lấy làm an ủi trong lòng vô cùng .Mọi sự về sau, mẹ xin ủy thác hết cho thiên mệnh. Mẹ biết rằng Trời Phật thế nào cũng sẽ ban cho hai chúng con đầy đủ song toàn phúc tuệ.

Trong khi mẹ tôi liên miên nói như thế, lòng tôi nghe tim phổi đập bình bình. Lúc mẹ tôi dừng lại, tôi bồi hồi kinh khủng, không dám mở môi đáp lời gì cả. Đang định đem hết mọi sự đã trải qua bày giải cho mẹ rõ, thì lập thòi lại thấy không ổn: sợ đem lại phiền muộn cho từ mẫu, không thể nào nói ra. Tôi suy gẫm lao lung lâu lắm, mắt tôi nghe rì rào lệ chảy ra. Mới thấp giọng mà rằng:

- Này con có mấy lời bày tỏ, xin từ mẫu để tai nghe giùm...con đã quyết tâm...

- Mẹ tôi vội vã hỏi dồn:

- Con định nói gì?

Tôi đáp:

- Con suốt đời sẽ chẳng lấy vợ.

Nghe tôi thốt ra câu đó, mẹ tôi hỡi nhiên đứng dậy trở mắt nhìn tôi... Còn tôi , lúc thốt ra cái lời khôn hàn nọ làm rụng rơi hết mọi hy vọng chan hòa nhtá của mọi kẻ thân yêu, thì lòng tôi bất thành linh như rã rời đi mất hết máu tim. Bất thành linh thì hồn tôi bị chiếm trở lại bởi một tình tự dị thường vốn từng đã lung trạo tôi suốt bao năm từ ngày còn bé bỏng. Ấy là cái trực giác dị thường về cái chỗ huyền ảo huyền hoặc của sát na. Nó thấm nhập tủy xương tôi như một thứ mù sương cảm cảm mơ hồ khôn tả. Mọi vật như đang xô ùa nhau quay chong chóng , trong khi đó tôi cảm thấy mnhì đứng lại trung tâm cuộc bão giông và tự hỏi: vì lẽ chi không thể vấn hồi mọi sự vụ? Vì lẽ chi cái vui đi qua? Cái buồn khổ cũng đi qua? Vì lẽ chi con chim nhận bay quang trời không để lại một đường rẽ trắng? Vì lẽ chi trận gió heo may thổi qua không viết rõ tâm sự mình vào cụm cây bên tam sinh thạch thượng? Vì lẽ chi giọt nước mưa rào long lanh như ngọc nằm trên chiếc lá từng bách nọ không chịu rớt xuống vào giữa lòng bàn tay của tôi lúc tôi từ từ đếm xong một ...hai...ba...bốn...tới mười? Mười? Là con số của viên mãn về giữa ngọ viên dung.Nhưng viên dung ở chỗ nào, nếu như trong cái sát na khôn hàn tôi thốt ra cái tiếng, giọt nước ở trên cành lam nhánh lục vẫn cứ còn ù lì lóng lánh ở trên kia? Bỗng nghe:

- Con nói thế? Ồ! Là nghĩa lý gì? Con đã nhìn thấy cái gì mà nói ra cái lời như thế? Con đùa chơi? Con bướng bỉnh? Con cứng đầu? Con nói như thế thì mẹ còn hiểu đâu vào đâu được nữa? Con tới tuổi thanh xuân con không chịu lấy vợ , thì thiên hạ sẽ nói sao về mẹ? Dì con thương mến con, chẳng là uổng nhiên hết cả hay sao? Con hãy bình tâm nghĩ lại coi, cái lời con thốt đó, có thể nào để lọt vào tai dì của con được không? Huống nữa còn con Tĩnh Tử nó lại nói với mẹ rằng , trừ Tam Lang ra nó không để ý tới ai được hết . Lúc con ở nhà dì lâm bệnh,mọi thang thuốc do tay nó pha nấu cho con. Lòng nó yêu con đã chảy rồi.Mẹ thật không thể nào hiểu được bỗng nhiên nay con ngang nhiên làm lì thốt ra cái lời cộc lốc như thế!

Mẹ tôi càng nói càng lớn tiếng. Câu cuối cùng nghe như một tiếng thét đau xót dị thường. Tôi gạt nước mắt mà rằng:

- Từ mẫu hãy bình tâm nghe con thưa rõ. Con sờ tim tự vấn, thì thấy mình yêu Tĩnh Tử dị thường, con coi nàng không khác gì da máu của con vậy, hoặc xương xẩu của con vậy. Con cũng kính trọng nàng, điều đó Tĩnh Tử trong lòng tất cũng rõ. Nay con bỗng nhiên thốt cái lời vô lý nọ, ấy chẳng phải là có ý phản đối mẹ và dì, ấy chẳng qua là do một mối khổ tâm bất đắc dĩ,mong mẹ tha thứ cho con.

Mẹ tôi rầu rĩ không đáp lời nào cả.lâu lắm mới gắng giọng nói:

- Tam Lang con hãy nên nghe theo ý mẹ.Mẹ nay già nua lắm rồi, chỉ còn mong nhìn thấy con và Tĩnh Tử thành gia thất, thì dầu mẹ có đi vào lòng đất ắt cũng nhậm cười chín suối vậy.

CHƯƠNG MƯỜI BA

Nghe mẹ tôi nói thế, tôi không cầm nước mắt được nữa, liền khóc một trận như mưa. Trong lòng tôi thật thấy mình có tội lỗi. Sao lại chẳng nghe lời. Chồng lại ý nguyện huyên đường như thế để cho mẹ phải thốt lời thương tâm ấy ra, tình cảnh như thế chịu đựng sao được. Tôi bâng hoàng một chặp, rồi quỳ xuống gục đầu vào gối mẹ tôi kiếm lời an ủi mà rằng:

- Mẹ tha thứ cho con. Con thực là thằng bất hiếu, tội con nặng nề lắm. từ đây về sau con tuân lời mẹ vậy. Con còn nhỏ tuổi, chưa hiểu chi nhiều, mẹ hãy tha thứ cho con.

- Ủ! Con nghe theo lời mẹ mới là phải lễ. Người đời xưa bảo rằng: “*bất tín lão nhân ngôn, hậu hối tương hà cập*” (không tin lời người già, sau hối hận sao còn kịp nữa). Huống chi đây là việc lớn suốt đời của con, mẹ già há đâu chẳng suy nghĩ kỹ càng? Con phải biết rằng không một phút nào mẹ chẳng vì con mà lo liệu. Như con chị của con, thuở nó còn ở nhà, mỗi phen nó không nghe lời mẹ, thì mẹ liền nạt cho nó một trận tơi bời. Nay nó đã về nhà chồng mọi sự mẹ chẳng hỏi han chi tới nữa. Nên biết rằng lòng đứa con gái nó hướng về bên chồng, thì cứ để yên cho nó hướng, mẹ há đâu cản trở chướng ngại cái gì. Còn nói về chuyện Tĩnh Tử, thì lại không như thế. Đứa bé này tính tình trang trọng, nhân mục hiền hòa lại thông minh đáo để, hết sức hợp ý mẹ. Con chớ xem thường nó. Nó không phải như những hạng gái lồi thối phó phận đồ chi, nhảm nhí lý nhí đâu.

Mẹ tôi còn muốn nói nữa, thì người vú bước vào thưa:

- Thưa bà, phòng tắm đã sẵn sàng mọi sự.

Nói xong, lui ra. Lúc bấy giờ khoảng mười giờ. Về mặt mẹ tôi không còn ảm đạm nữa. Bà vỗ vai tôi bảo:

- Tam lang, bữa nay mẹ phải xuống gác kiểm điểm áo quần mùa đông, mà mười một giờ mới xong xuôi công việc. Con hãy đi tắm một trận.

Lúc bấy giờ tôi biết mẹ đã hết buồn, thì lòng tôi hẳn nhiên hân hoan vậy. Ngẩng đầu nhìn khoảng không mây mỏng phiêu du, thông dong ruỗi ruỗi. Tôi khoan khoái một cơn, máu me xương xẩu phiêu phiêu động mình. Vâng, mọi sự vẫn thơ ngây? Nhịp đời đi chậm rãi? Niềm vui vẫn ở lại? Hạnh phúc đơn sơ biết bao? Đồng thời tôi cảm thấy như đường không khí xuân xanh đang rẽ chia ra hai phía, nhường lối cho tôi bước, và khi tôi bước qua rồi, thì nó khép lại ở sau lưng tôi, như nước trùng dương khép lại sau khi con tàu rạch sóng băng qua. Thế thì có chi mô đâu là trở ngại? Có ai xô tôi vào cõi hỗn độn u ám tranh chấp gì đâu? Tình và nghĩa? Nợ và duyên? Bâng khuâng nghĩa mới? Ngậm ngùi tình xưa...? Không. Không có chi gay cán phũ phàng cả. Tôi đi thay quần áo và vào phòng tắm. Tắm xong một trận, tôi bước mình lên lầu gác, nhìn ra biển khơi, ngời ngời nhìn lâu lắm. Thì bỗng dưng cảm thấy buồn sâu ở đâu xô tới như mây, tư lự ngậm ngùi ùn ùn đến như triều sóng biển, cùng chen lấn nhau tập kích tôi bốn mặt ba phương.

*Sầu hận cũ bỗng dựng trở lại
Thêu đời hồng anh rụi cả máu me
Một khoảnh khắc khôn hàn cơn kinh hãi
Ngập trường phong theo thể độ triều dài
Lời yếu đuối ôi lời thơ tàn tứ
Lời nhỏ to từng đã phỉnh tôi nhiều
Tôi không biết tôi không còn biết được
Một tình yêu người xây đắp thế nào
Cũng đôi lúc tôi tìm ra tiết điệu
Đặt diu buông ẻo là giấc mơ màng
Tình chán động suốt vùng cây suối liễu
Mà bỗng dưng nay chẳng kiếm ra dòng
Lời lẩn thẩn theo vẫn lời thôi nhuộm
Mẹ và em sao chẳng hiểu nỗi lòng
Tình chán động nhà ma le lói nhuộm
Màu gấm suy cái chết của thân mình
Đành thế vậy mẹ và em nếu muốn
Con rời bờ lia cõi thế điều linh*

Vâng, bây giờ tôi hiểu. Lúc tôi quyết định cưới Tĩnh Tử, thì đó chẳng qua chỉ là lời choáng váng thốt ra, trong một phút mê bâng hoàng tình phi đặc dĩ đấy mà thôi. Và từ đó về sau bao nhiêu ưu hoạn sẽ nối đuôi nhau bay liên miên khắp mặt chiều hôm sa mù vang bóng vậy. Và cũng như âm thanh hải triều triều miên ai oán than van, không bao giờ dứt mối tiền ai oán than van, không bao giờ dứt mối tiền oan tước chướng một bận đã

phôi thai. Nhưng làm sao ! Biết làm sao! Lúc thốt cái lời ấy! Nếu lời ấy không thốt ra lúc bấy giờ, thì còn lời gì để thốt ra khả dĩ yên ủi được mẹ tôi đang choáng váng? Sự việc đã ra nông nổi ấy, còn biết liệu xử ra sao? Chỉ còn có cách tạm thời thuận theo ý mẹ già một trận, chờ cơ hội chầy chầy khác, sẽ lựa lời dần khuyên giải, thông dong gỡ... Nhưng gỡ dần như thế nào? Mẹ có thể nghe ra, nhưng còn Tĩnh Tử? Và nguy hại thay! Còn cả mối tình âm u âm ỷ của chính máu me tôi đối với nàng! Còn Tuyết Mai? Tôi sẽ bước cái lối nào để đừng giày xéo một trong hai? Giã từ cả đôi? Cả Tuyết Mai, cả Tĩnh Tử? Nghĩa là cả tình mộng và nợ và duyên và lụy và...và...? Chẳng lẽ lang thang mơ hồ đi như con ma lạc gió? Ngồi lại ở bên đèo, trên là đường trường, dưới là vực thẳm? Bẻ một ngành thạch thảo mà gửi về một nửa tiếng thơ?

*Anh đã hái ngành lá cây thạch thảo
Em nhớ cho! Mùa thu đã chết rồi*

Hỡi ôi! Mùa thu đã chết rồi? Rồi đến mùa đông cũng chết? Riêng mùa xuân mùa hạ song trùng chết từ ban sơ, há chưa đủ hay sao?

*Em nhớ cho mùa thu đã chết rồi
Chúng ta sẽ không tương phùng được nữa
Mộng trùng lai không có được trên đời
Hương thời gian mùi thạch thảo bốc hơi
Và nhớ nhé, ta đợi chờ em đó...*

Đợi chờ ở đâu mà bảo em nhớ nhé. Hỡi ôi! Suối vàng là cái chi như thế? Chẳng lẽ thầy thầy mọi người cùng phải xuống hết dưới đó để đợi chờ nhau chăng? Nếu thấy nhu thế là quá phiêu diêu mang, thì đợi chờ nhau trên mảnh đất đai dương trần này phải ăn làm sao với mẹ, nói làm sao với em? Lựa lời khuyên giải như thế nào mẹ già mới có thể thu hồi cái mệnh lệnh. Nếu mẹ già kiên quyết không chịu, ắt con phải đành đem chuyện đời con ra nói hết? Hoặc giả cuối cùng mẹ sẽ chấp thuận cho con trở về cửa Phật Đại Từ Bi? Về với Như lai, tất nhiên không thể lẻo đẻo đeo bong dất theo người phụ nữ rất mực đoan trang. Tôi đặt bàn tay lên ngực sờ vào trái tim tự vấn, quả thật tôi không phải đũa vong tình bạc nghĩa tàn nhẫn bỏ rớt rụng Tĩnh Tử sự muội nhị cô nương... Kể đó, tôi chợt gẫm ra rằng theo phong tục Nhật Bản chân tông, thì dù có đi tu cũng cứ lấy vợ được như thường. Một mặt tu niệm tụng kinh, một mặt ngủ chung với gái, hai sự kiện kia không có mâu thuẫn nhau trong Nhật tục chân tông.

Nếu từ đó, mẹ tôi viện lẽ ra mà bác bỏ ý kiến tâm nguyện của tôi, thì tôi ắt sẽ cứng họng, còn tìm đâu ra lời lẽ để ăn nói tiếp tục nữa?

If my mother were to use this as an argument, what could I say in answer to the her questioning?

Nhược nhô mẩu dĩ thử vi ngôn ngô, hựu tương hà ngôn thuyết đáp dư từ mẩu da?

Tôi quanh quẩn mãi với những ý nghĩ đó không sao yên lòng được. Lại nghe phía sau gió sậu thổi heo hút vào rừng, tôi bỗng cảm thấy kinh hoàng như cày sậy chạm phải giẻ giun. Ấy bởi hoài niệm lời Phật dạy:

“Thân trung tứ đại, các tự hữu danh, đồ vô ngã giả! Ta h ! Vọng ngô từ mẩu thiết vật khu nhi tác á dương khả nhĩ!”

Than ôi! Dám mong rằng mẹ già đừng buộc con phải làm một con dê câm há dể! sậu khổ ôi nhà người là cái chi như thế? Tại sao người cứ lằn mò về gây náo động mãi thân ta?

*Hãy khoan đi Sáu Khổ ạ
Hãy nằm im đừng náo động chi nhiều (...)
Sáu Khổ ạ, lại gần đây đối mặt
Trao bàn tay cho ta nắm bên miềm
Năm tháng cũ mơ màng sực tỉnh
Bên trời xanh vận y phục cũ càng
Niềm luyến tiếc mở hai môi cười mỉm
Từ đáy sâu thăm thẳm vọt lên đàng
Vàng nhạt ẩn dưới nhịp cầu ngủ lịm
Khói sương mù bàng bạc bốn chân mây
Trời ngát lạnh trên dậm khuya chuyển nhịp
Sáu Khổ ôi! Hãy lắng bước đêm dài...*

CHƯƠNG MƯỜI BỐN

Ngày hôm sau, chị tôi đến, chị không nói gì nhiều, chỉ khuyên bảo rằng:

- Em tùy lúc tùy nơi, phải nghe lời mẹ. Phàm sự gì cũng vậy, không nên buông thả theo cái tính háng hái nhất thời. Thì từ đó em hiểu được rất nhiều về nhân tình thế cố. Còn về sự vụ em bảo rằng suốt đời em không lấy vợ, em cho đó là cao viễn, nhưng thật ra đó chỉ là cái ý nghĩ tầm phào của một đứa trẻ con, đủ khiến cho người ta cười chết ngất đi được. Tam Lang, em từ rày về sau nên ghi nhớ cái lời chị nói đó, đừng để mình là một trò đùa cho thiên hạ. Em nghe rõ chưa?

- Em nghe rõ rồi.

Chị hỏi:

- Em nghĩ thế nào?

Tôi đáp:

- Em nghĩ rằng rất mực phải vâng lời chị luôn luôn.

Chị nói:

- Thế thì tốt.

Tôi vâng vâng dạ dạ, rồi cáo lui. Từ đó trở đi, lòng tôi phiền muộn vạn trạng. Định tỉnh thần hồn, chớp mắt cử tọa. Suốt ngày tôi bản thân không yên, bơ phờ đi, bơ phờ đứng, bơ phờ ngồi nằm. Chỉ lo ngay ngáy sợ mẹ già nêu trở lại câu chuyện kia. Mẹ tôi mỗi phen gặp tôi, thì hân hoan khôn tả, tựa hồ như chẳng hề hay biết gì hết cả về nỗi lòng tôi bời bời vạn chủng rối beng.

Một ngày kia, tôi ngồi trong phòng cầm bút họa bừa một trận, để phát tiết ra ngoài cái mối sầu vẩn vít tim gan. Họa cảnh trạng ba đào cuồng nộ đánh toại bời bọt bèo vào đá. Song lại họa cảnh biển xa lai láng lẫn tăn triều sóng rì rào dàn trải. Rồi tôi vẽ thêm một con sa âu nghiêng cánh rơi lạc xuống đám khói sóng lạnh lung rồi mắt hút vào hư không. Chợt nghe tiếng gõ cửa, rồi tiếng em gái tôi xô cửa hỏi:

- A Huynh sao chẳng ra ngoài du ngoạn?

Tôi quay lại nhìn, chợt thấy Tĩnh Tử mặt phấn lựa thưa, nga mi đậm tảo, đang cầm tay em gái tôi, đứng bên khung cửa. Thấy tôi quay lại, Tĩnh Tử nghiêng thân chào một cái. Tôi nói:

- Mời a tỷ bước vào phòng ngồi nghỉ chân tý chút, tôi vẽ chơi tiêu khiển xong rồi, chẳng còn việc chi.

Em tôi liền nắm tay Tĩnh Tử, kéo ép nàng bước vào, tới đứng bên tôi. Tĩnh Tử đưa mắt đăm đăm nhìn bức họa trên bàn. Rồi mỉm cười nhìn tôi.

- Tam Lang thứ lỗi đường đột cho. Xưa Đồng Nguyên họa Giang Nam sơn; Lý Đường họa Trung Châu sơn; Lý Tư Huấn họa Hải Ngoại sơn; Mễ Nguyễn Huy họa Nam Từ sơn; Hoàng Tử Cửu họa Hải Ngu sơn; Triệu Ngô Hưng họa Nhu Điều sơn; Bi Giang họa Bi Bôi sơn. Nay anh Tam Lang của em há chẳng họa Nhai sơn đó ru?

(Formerly Tung-yuan painted

Chiangnan Mountain; Li

Tang, Chungchow Mountain;

Li Szu-hsun, Hawai Mountain

Mi Yuan-hui, Nanhsu Mountain;

Ma-yuan and Ha-kuei,

Ch'ient'ang Mountain; Wang

Tzu-ko, Haiyu Mountain;

Chu Wu-hing, Chat'iao Mountain;

Bi-Giang, Bê-bôi Mountain;

At present is it not my Saburo painting, Mount Yai?)

Một phen người ta nhìn vào bức vẽ, một phen khiến người ta tâm hồn tiêu nhiên lòa xòa như gửi thân trong cõi miền của sử xanh cổ lục. *Nhứt hồ sử nhân kiến tắc tiêu nhiên như trí thân thanh cổ chi vực.*

Thật quả là cảnh xiu thư thái tâm hồn và trong suốt mắt xanh vậy. Đâu có như những loại vẽ vời tùm lum như rác bần của thằng Bui. Nói xong, nàng giao trả lại bức học cho tôi. Tôi cầm lấy nói:

- Tại hạ bỏ lâu ngày cây bút họa, nay cao hứng vẽ bừa ra như thế, chẳng ngờ được a tỷ quá khen, khiến cho người cảm thấy hổ thẹn.

Tĩnh Tử lại mỉm cười mà rằng:

- Tam Lang, em nói lời kia không có ý khách sáo gì hết. Thiết tưởng các họa sĩ ngày nay vẽ tranh chỉ đáng kể ở chỗ hình thể giống sự vật là được, và mua được sự đáp ứng của chợ hội. Còn thật ra họ đâu đạt tới cõi tối cao lý thú của hội họa. Lại cũng có kẻ bị quần bách bởi tẩu hỏa nhập ma, vớ bừa vớ bãi vào bút họa mà mở cuộc cưỡng bức, làm trò cười cho bọn phụ nữ chúng em, há đáng chi mô mà mắt xanh my lục chiếu cố tới!!! Người đời xưa nói rằng họa thủy có thể suốt đêm dài phát thanh âm thánh thót, như sương nguyệt nguyệt nguyên tiêu. Em nay nhìn bức họa của Tam Lang, quả thật chứng minh rằng lời nói của người xưa không phải là ngoa ngữ. Bức họa kia của Tam Lang, so với các tay danh thủ cận đại, quả thật có sự cách biệt giữa hội minh châu và hòn sỏi hoặc tấm ngói mảnh gạch vụn. Há cần phải chờ tới em thốt lắm lời?

Tôi lặng nghe lời nói như ru kia. Trong lòng suy gẫm:

- Thế gian sao còn có một tâm hồn đỉnh tuệ du dương đến như thế?

Tôi bước ra phía sau nàng mà dăm dăm nhìn hình hài nàng trong cơn bồi hồi ấy. Hỡi ôi! Tóc mây một món buông lòa xòa, cổ ngọc ẩn hiện như vân thạch mù sương, vai tròn lưng ong như kinh hồn cổ lục ...Thì lòng tôi ngơ ngẩn một trận tự nhủ mà rằng:

- Chân chính là một hình ảnh khoáng kiếp nan phùng vậy (suốt kiếp cổ kim khó gặp).

Chợt Tĩnh Tử quay mắt lại nhìn, có vẻ bẽn lèn:

- Bức họa này của Tam Lang có thể tặng người ta được chăng? Tam Lang đừng nghĩ người ta yêu cầu là lời khách sáo cho hợp lễ thôi đâu. Em nhìn phong cảnh ấy thương mang cổ dật, lòng em yêu chuộng rất mực mà thôi. Nay mở lời xin như thế ắt Tam Lang nguyên lượng cho em...

Hỡi ôi! mỗi tiếng người ngọc như mỗi bữa rộng chiêm bao...Thật quả có như là:

*“Thưa gái ạ, nếu gái về xứ sở
Của vinh quang về lịch sử khuynh thành
Thì quốc sắc bốc thiên hương rạng rỡ
Sẽ bao trùm dòng Dương Tử Giang xanh”*

Tôi bèn đáp mà rằng:

- Há dám! Há dám! Bức họa kia há đâu đáng một chút chiếu cố ôn tồn ý nghĩ xanh mắt lục cô nương? Tại hạ ý nghĩ rằng a tỹ như đã tinh thông hội họa, thì rất mong a tỹ đừng hẹp lượng mà ban cho lời chỉ bảo, làm lương sư giáo hóa cho tại hạ một bình sinh, há chẳng là hay ho tốt lành lắm lắm?

Tĩnh Tử bối rối cúi mặt xuống mơ màng, đưa bàn tay ngọc sửa lại mái tóc mai ủ rũ, kéo lại dải la đới chỉnh tề ngăn nắp, rồi chậm rãi mà rằng:

- Phi nhiên dã! Chẳng thế được. Ngày trước em chỉ ngẫu hứng học tập qua loa, nhiên nhất vô sở thành (chẳng thành tựu được chút xíu nào cả). Nay trong chiếc rương chỉ còn có giữa lại một tấm họa “diệp hoa hải yến” mà thôi.

Tôi nói:

- Dám hỏi sao gọi là diệp hoa hải yến? (Thỉnh vấn vân hà diệp hoa hải yến?)

Tĩnh Tử đáp:

- Vườn ao nhà em, mỗi mùa hoa lá sen nở phồn thịnh, thì mỗi mỗi hàng đêm suốt cõi chim yến tía bay về vô số, làm tổ tại giữa đám lá hoa sen, như mở một trận ôn tồn yêu đương thiêm thiếp phù động liên tồn suốt xứ sở đất đai. Cho đến khi hoa tàn, lá tạ, chim yến tía vẫn dùng dằng chưa chịu bay đi. Em cảm thấy cái tính tình đó của yến tía trùng dương, nên mệnh danh gọi là: “diệp hoa hải yến” rồi khởi sự vẽ cảnh tượng ấy ra. Tam Lang ơi, nay để em đi tìm lấy ra xem, chỉ e lại làm trò cười cho linh hồn tài hoa đại phương lạc lạc...

Tôi khom thân cung kính mà rằng:

- Xin a tỹ lệ chân đi và nhanh chân trở lại, tại hạ rất mong được nhìn gặp.

Tĩnh Tử không đợi tôi nói dứt lời, đã đi bộ cước cung nhi khứ. Tay phát nhẹ tà áo, mùi thơm xuân sắc bốc lừng tỏa lòa xòa ra bốn mặt. Tôi giữ em gái lại, hỏi mà rằng:

- Sao chẳng nghe tiếng mẹ và chị đâu cả? Mẹ và chị đi đâu rồi chẳng?

Em gái đáp:

- Nhiên, A tỹ rù a mẫu, a di đi dạo hết cả rồi. Bảo rằng, đi Diệp Sơn (Hayama) để ngắm cảnh những cây thiên quán tùng (những cây tùng tuổi tác ngàn năm). Và cũng có thêm việc khác nữa, thuận đường ghé bãi yết Thiển Đảo thần xã. Đã dặn dò cô bếp chờ cơm trưa bữa nay lúc mười hai giờ rưỡi. Và dặn em nói lại với a huynh điều ấy.

Tôi hỏi:

- Sao em không cùng đi?

Em đáp:

- Chẳng. Chị Tĩnh Tử chẳng đi, nên em cũng chẳng muốn đi.

Tôi nhìn thấy em tôi cầm trong tay một quyển sách. Bèn hỏi:

- Sách gì đó?

Em đáp:

- Đó là bộ bách thư của Ba Nhĩ Ni (Panini).

Tôi nói:

- Đó là Phạn văn điển. Em học tập sách đó sao?

Em đáp:

- Chị Tĩnh Tử mỗi ngày bày vẽ em đọc. Ban đầu học thật khó. Rồi lần lần quen thuộc rồi thấy thích lần lần. Câu văn nghe thật nhịp nhàng. Thật là không như Pháp ngữ, Anh ngữ. Không thể nào nêu ra ngang hàng nhau được.

Tôi nói:

- Thế thì té ra chị Tĩnh Tử đã nhiều ngày nghiên cứu tiếng Sankrit.

Em nói:

- Chị Tĩnh Tử thường ngày thích nói về đạo Phật, vì lẽ đó nên chị đọc Phạn văn. Hoặc là Phạn văn hấp dẫn chị thì cũng có lý. Chị thường bảo em; “Phật giáo tuy xích thanh luận” (không luận về âm thanh, vứt bỏ thanh luận) nhưng mà Da Du nói về ngữ pháp: viết tượng, viết nhanh, viết phân biệt, viết chính trí, viết chân như, mọi thứ đó rất gần Ba Nhĩ Ni học pháp. Tuy ra đời sau Lăng Nghiêm, y tư nhĩ căn viên thông, hữu thanh luận tuyên minh chi ngữ. Thị Phật giáo diệt thu thanh luận, đặc hình thức tương dị nhĩ (chỉ duy hình thức là khác nhau thôi).

Nghe em gái nói riu rít ra như thế, tôi nghiêm chỉnh nét mặt lại mà rằng:

- Thiện tai!Thiện tai! Tĩnh Tử quá là siêu phàm nhập thánh. Em hãy chăm chỉ theo chị học tập, đừng xao lãng nhé!

Em hỏi:

- Còn a huynh bày vẽ em học gì?

Tôi đáp:

- Để anh chép tặng em một bài thơ dịch của thi sĩ Tây Phương.

Thế là tôi chép bài thơ của Nerval tặng cho em gái.

*Ngày đông đẹp, lấm phên chiều chủ nhật
Tuyết phủ bờ nhuộm ánh nhạt tà huy
Cùng em gái nắm tay đi ngoạn cảnh
Mẹ bảo:- Về cho kịp bữa ăn chiều
Và khi đã nơi điện đài Túy Lúy
Ngắm và nhìn những lộng lẫy xiêm nghiê
Em gái lạnh đời về thôi anh nhé
Vì sương mai sắp phủ khắp sơn khê
Đành quay gót tiếc thương ngày quá đẹp
Quá vội vàng đi mất không em
Về tới ngõ tự ngoài khung cửa hẹp
Bỗng nghe mùi phung phức thịt gà chiên
(Gerard de Nerval)*

LA COUSINE

*L'hiver a ses plaisir; et souvent, le dimanche,
Quand un peu de soleil jaunait la terre blanche
Avec une cousine on sort se promener...
“Et ne vous faites pas attendre pour dîner”,
Dit la mere. Et quand on a bien, aux Tuileries
Vu les arbres noirs les toilettes fleuries
La jeune fille a froid...et vous fait observer*

*Que le brouillard du soir commence à se lever.
Et l'on revient, parlant du beau jour qu'on regrette
Qui s'est passé si vite...et de flame discrète:
Et l'on sent en rentrant avec grand appétit,
Du bas de l'escalier, le dindon qui rôtit.*

Chép xong tôì bày cho em đọc. Nó mừng quá, hỏi ríu rít;

- Anh còn bài dịch nào?

Tôi đáp:

- Một bài không đủ sao?

Em đáp:

- Đủ. Nhưng còn thiếu?

Tôi hỏi:

- Tại sao còn thiếu?

Em đáp:

- Thiếu một bài cho chị Tĩnh Tử.

Tôi nói:

- A!!!

Em bảo:

- Chép nhanh vào luôn thể trong trang này một bài cho chị Tĩnh Tử.

Tôi bèn chép bài thơ Tháng Năm của Aispollinaire:

*Dạo thuyền xuân sắc tháng năm
Giai nhân đầu núi xa xăm ngóng về
Thuyền trôi cách biệt hai bề
Ai xui liễu khóc đầm đìa bờ hoang
Vườn cây ngưng cóng hành hàng
Cánh hoa thắm rụng như làn môi ai
Ven sông đường đỏ dậm dài
Bước chân du nhạc hình hài hoang liêu
Một con gấu một con tườu
Một con chó chạy sau lừa kéo xe
Từ đâu tiếng dịch vọng về
Rập rình quân nhạc đã lê thê chìm
Tháng Năm về điểm sơn xuyên
Trên tàn phế dựng muôn nghìn thảo hoa
Cành miên liễu, gió la đà
Rì rào lau trúc nụ ngà khỏa thân
(Apollinaire)*

MAI

*Le mai, le joli mai en barque sur le Rhin
Des dames regardaient du haut de la montagne
Vous êtes si jolies mais la barque s'éloigne
Qui done a fait pleurer les saules riverains
Or des vergers fleuris se figeaient en arrière
Les pétales tombés des cersiers de mai
Sont les ongles de celle que j'ai tant aimée
Les pétales flétris sont comme ses paupières
Sur le chemin du bord du fleuve lentement
Un ours un singe un chien mené par des tziganes
Suivaient une roulette trainee par des tziganes
Tandis que s'éloignait dans les vignes rhénanes
Sur un fifre lointain un air de regiment*

*Le mai, le joli mai a paré les ruines
De lierre, de vigne vierge et de rosiers
Le vent du Rhin secoue sur le bord les osiers
Et les roseaux jaseurs et les fleurs nues des vignes.*

Chép xong em gái tôi đọc qua một bận, nó sung sướng bảo:

- Bài này cũng hay. Nhưng bài này anh chép nét chữ đẹp hơn bài kia. Tại sao như thế?

Tôi đáp:

- Tại vì lúc đầu chép bài kia cho em, thì bàn tay nó chưa nhuần cây viết. Tới bài sau, thì cả mấy ngón đều duỗi ra thư thối hơn trước. Và lại, chị Tĩnh Tử học giỏi hơn em... Nếu chép thơ cho chị mà không cố gắng viết chữ thật đẹp, ắt sẽ bị chị Tĩnh Tử xem thường.

CHƯƠNG MƯỜI LĂM

Nói chuyện với em gái đến đó, lòng tôi tự nhủ: “*Tĩnh Tử tề cốt thiên sinh, một thời không hai(vô lượng vô song) há chẳng khiến đời kính sợ? Tiếc sao, tiếc sao, ta phải đành ngậm ngùi xa lánh, không thể nào để thu hút về bờ cõi bất tuyệt thiên hương kia. Làm sao! Làm sao ta dám lân la phụng thị tài bồi chầy ngày bên làn thu ba kỳ ảo nọ!*” - Kiyoko's brilliant mentality comes straight from heaven. There is no other like her. How can she but inspire one with awe and respect? It is regrettable that I cannot always bask in the radiance of her eyes.” Vâng. Ngọn thu ba huyền diệu dâng lên dị thường như thế, ta phải đành nuốt hận mà cao chạy xa bay. Để bảo rằng tồn trì lưu tự thân thể. Vẫn biết rằng làn sóng nọ ôn tồn ám áp vô song. Nhưng cũng chính vì thế mà nó giết chết hồn ta trong từng cơn o bông o bé.

Đang giữa lúc liên miên tư lự, thì Tĩnh Tử đã lòa xòa tròn xoe trở lại. Bước vào như xô ùa về cả trời mộng càn khôn. Tay cầm một tấm lụa họa, nàng đứng thẳng trước nhãn quan tôi, phiêu phiêu như liên tồn chằm ma tiên tử na cá vụn chùng phong tình bài động liễu yêu. Tôi đứng thẳng lên. Máu me run như cày sậy, xương xẩu rục rịch như giế giun, nhưng phải làm ra vẻ thản nhiên túc mục, tâm bình khí hòa thông dong bước tới chậm rãi, cầm tấm lụa mà xem xét. Bên bờ mép ao sen, xum xuê thùy dương lòa xòa bê tỷ trúc, đây là phong cảnh bên nhà di tôi, một vị nữ lang phiêu nhiên đứng lòa xòa tại đó bên bóng trúc liễu mơ màng, phong thái an nhiên, màu áo lụa xanh lơ bích la tụ đài, dờ chiều như tỉnh, dờ chiều như mê, nửa giống như nữ lang ở tiền điện, nửa giống như gái Ngô của vong hồn vãng sự. Tà xiêm phát phát gió đàn. Hương gầy cần dậy mùi đàn giế giun. Thân cây sậy mộng điên cuồng. Lạc đường thêm lỗi hẹn nguồn sơ nguyên...

*Thưa gái ạ, nếu gái về xứ sở
Của Dư Vang về lịch sử khuynh thành
Thì quốc sắc bốc thiên hương rạng rỡ
Sẽ bao trùm hồn sông Lỗ sông Xên*

Nữ lang ấy búi tóc đuôi phụng theo phong thể “phi thiên” (tiên nữ bay trong gió) thời nhà Hán. Nàng đắm chiêu đưa mắt nhìn phong cảnh diệp hoa tỷ yến, mà cũng như dường đang tự ngắm bóng hình mình trong màu sắc trang y, lỏa xỏa tiêu nhiên hữu xuất trần chi tự. Phiêu phiêu hữu lãng vân chi khái.

- Tôi than một tiếng mà rằng: “Người đâu mà đẹp thế. Há chẳng ru là Chân Chân nương tử mộng lý tầm sưư?”

Tĩnh Tử nghe tôi nói thế, đưa mắt nhìn tôi, rồi nhìn em tôi, mỉm cười nói:

- Có thật đáng được Tam Lang khen ngợi vậy chăng? Và Tam Lang có thật là biết nhận ra người lúc nhìn qua ngoại mạo? Có thật nhận rõ bên trong, linh hồn còn chứa chất những gì? Người trong tấm họa có vẻ linh hoạt khiến lòng người xúc động, nhưng nàng không biết nói, thì Tam Lang căn cứ vào đâu mà nhận xét được tâm tư nàng mang những tình tự ra sao?

Tôi không đáp vào lời chất vấn đó. Nhưng thầm nhủ: “Người trong tấm họa không biết nói. Nhưng người vẽ tấm họa đã đem dung nhan mình và ngôn ngữ mình mà truyền vào cho giai nhân trong họa, chùng đó há chưa đủ hay sao?” – I wish the simpering misses or the intellectual girls could meet Diotima Kiyoko's eyes.

How the affectations of the young women would fall from them, and the intellectuals, recognize a wisdom not in book. Would young intellectual women not recognize something they had lost irreparably in the quiet chastity of Beatrix-Diotima-Kiyoko's eyes? - Tôi ước mong những cô nàng ôn ền cười giả tạo, những gái trí thức mang kính trắng đong đưa, có cơ hội một phen nhìn thấy hai con mắt bình lặng của Diotima Kiyoko một lần. Thì từ đó, bao nhiêu giả tạo lai rai ắt sẽ rụng rơi đi hết, và những cô nàng trí thức ắt sẽ có dịp nhận thấy ra một phong tuệ anh hoa ở ngoài vòng sách vở. Một màu lan nam diện tuyệt nhiên chẳng có liên can chi tới học đường. Phải chi mà các cô nàng! Há rằng chi phải? Hỡi các nương tử cô nương? Há đâu rằng các cô nương sẽ chẳng bao giờ nhận nhìn rằng mình đã đánh mất một cái gì, đánh mất một cái khôn hàn vĩn vĩn, lúc các cô nàng nhìn vào vẻ thuần nhiên thơ dại trong hai con mắt Beatrix Diotima Cô Em Mọi Nhỏ Kiyoko?

Tĩnh Tử nhìn tôi. Như chờ đợi lời đáp. Tôi sực nhớ rằng mình mãi suy nghĩ đầu đầu trong khi nàng còn chưa bỏ rơi câu chất vấn. Tôi bèn cất tiếng mà rằng:

- Hoa bút tú dật tuyệt luân, cổ thị tiên phẩm. Tôi sinh bình từng nhìn qua nhiều bức đơn thanh của nhiều họa sĩ, thì toàn nhiên là không kịp bức này. Hỡi ôi! Y bát cựu truyền đã rụng rơi đâu hết cả. Tại hạ còn biết ăn nói ra sao nữa bây giờ! Nay cứ theo cái nét vẽ phiêu nhiên hành vân lưu thủy này của cô nương, quả thật là duy nhất một mình tài hoa kiệt kiệt độc tạo anh hoa phát tiết duy nhất một lần. Khiến tại hạ chỉ biết than một tiếng ngậm ngùi cho bù cơn bối rối và dừng hết mọi trận chiêm bao. A tỹ đáng là bậc thầy của tại hạ, thật là phước hạnh lắm ru!

Tĩnh Tử lúc bấy giờ e lệ ngại ngùng không mở môi đáp được; phủ tử tu du, ủy uẩn ngôn viết:

- Tam Lang sao lại nói quá lời khen tặng tôi như thế? Khiến cho niềm riêng lóng cóng không biết còn chỗ đất đai nào để bình tĩnh tự dung. Chỉ mong Tam Lang đem bức họa hôm này vui lòng ban cấp cho, thì tôi sẽ coi đó là một mẫu mực riêng biệt, và cũng là một kỷ niệm để ghi tạc trăm năm. Nhân vì cái ý hướng, tình cảnh biểu hiện trong họa kia, lại tương hợp với thân thể tôi. Tâm tình Tam Lang, há chẳng cũng y nhiên như thế?

Tôi đáp:

- Tại hạ lâu nay chẳng chú ý tới việc tập họa, bởi vì năng khiếu chẳng có bao nhiêu, tài ba đã tận. A tỹ trái lại, đúng là rất mực tài điều hơn người, nên khiến tại hạ chiêm ngưỡng rất mực "bắc diện hồng trang" há đâu phải là lời thốt buông tuồng sàm sỡ?

Tĩnh Tử sượng sùng e lệ không đáp. Tôi cũng không lời. Nhưng hai tay tôi nâng bức họa hiến tặng nuông. Và ngẫu nhiên mà thốt:

- Kính tặng cô nương vui lòng mỉm cười nhận cho một chút gọi là! Gọi là tỏ bày chút lòng của tiểu đệ kính một cô nương. Há dám bảo đây là họa hội họa gì ráo ráo!

Tĩnh Tử hãn nhiên mà rằng:

- Tam Lang nói như thế, càng cho thấy rõ cái tài hoa sâu kín của người tao nhã vậy. Bức họa càng quý giá bội phần.

Nói xong nàng vén xiêm, chỉnh đốn quỳ một chân xuống, trang trọng đón chút quà mọn như đón tặng vật trời ban. Ôn tồn thuần hậu mà rằng:

- Kính tạ Tam Lang! Tam Lang từ nay đừng dùng tiếng "cô nương cô nương cô nuông" mà gọi tôi. Nghe có vẻ ra cái làm sao ấy. Chẳng thân thiết tý nào.

- Kính thưa cô nương. Tại hạ đồng ý là tiếng cô nương nghe ra không có vẻ thân mật. Nhưng còn tiếng "cô nuông" thì quả thật là thân thiết bịch bịch.

Tĩnh Tử hỏi:

- Hà dĩ kiến đặc?

Tôi đáp:

- Nhân vì tiếng "cô nuông" có chứa chất âm thanh "uông uông uông uông" ngụ trong tính tình nên lời tuyệt diệu.

Tĩnh Tử hỏi:

- Tuyệt diệu như răng?

Tôi nói:

- Như răng uông uông chuồn chuồn thềm thuồng và ở truồng, vân... vân...

Tĩnh Tử phì cười:

- Tam Lang chớ giỡn như thế. Em không bằng lòng.

Tôi nói:

- Dạ vâng.

Nuông bảo:

- Dạ vâng cái chi. Tam Lang hãy dùng tiếng ừ vậy.

Tôi đáp:

- Nhiên.

Nuông nói:

- Phải. Nhiên. Giờ đây em đã nhận tặng vật của anh, sớm hôm nhìn ngắm, em sẽ không quên con người đã ban cho.

Đêm ấy, trăng lười liềm đã mọc. Mặt biển phía Tây, thủy ba phẳng lặng. Tôi cầm cây gậy bước ra cửa, lần bước thông thả mà đi. Gặp một ngư ông, tôi dừng chân cùng ông trò chuyện. Đến khi ngư ông thu thập cần câu, tôi cũng quay thân về nhà. Lúc bấy giờ đêm lặng, gió lạnh. Tôi nhìn ra bốn mặt. Trừ bãi biển quanh co mấp mô cồn cát và trừ vàng trắng mới mà xanh in ngần kia, chẳng còn thấy gì nữa hết. Doanh hoàn vũ trụ thu thể lại thành man mác một màu. Lúc tôi còn cách nhà khoảng một trượng, chợt mắt thấy một bóng người ngồi yên bên một tảng đá cheo leo lạc loài bên bờ biển, mà nhìn ra mặt biển khơi. Tôi nhận rõ dáng dấp thon thon kia chính là Tĩnh Tử. Liên bước tới hỏi:

- Có phải a tử ngồi đó chẳng?

Tĩnh Tử nghe tiếng tôi gọi, thì mừng rỡ vô cùng. Quay đầu lại vội vã, hẳn nhiên mà rằng:

- Tam Lang! sao về muộn thế? Không sợ gió biển lạnh lẽo hay sao? Em ngồi đây chờ đợi anh đã lâu, lúc ra biển Tam Lang có mặc thêm áo vào thân thể hay không? Trời chiều hôm, khí hậu không như ban ngày, Tam Lang ắt hẳn không chịu nổi đâu. Chẳng nên lang thang như thể người nhà lo âu. Tam Lang hãy giữ gìn thân thể, cái rét chiều hôm đâu phải chuyện chơi.

Tôi đáp:

- Cảm tạ a tử lưu tâm chiếu cố. Trời lạnh lẽo, đêm tịch mịch, a tử ra ngồi đây, tư lự chuyện gì? Em gái tại hạ vì sao không cùng đi với a tử?

Tĩnh Tử nhỏ nhẹ lời mà rằng:

- Thân hèn cỏ nội hoa cồn, có chi đáng tiếc, để Tam Lang bận lòng. Em vừa ở nhà ra đây. A mẫu, lệnh tử, lệnh muội và di mẫu, cùng họp tụ ở nhà bếp gọt dưa, chế mướp. Chỉ một mình em rỗi rảnh ra đây, phụng bồi Tam Lang, Tam Lang về gặp nhau đây, lòng em thư thái lắm.

Tôi cảm tạ nàng mà rằng:

- Thâm cảm a tử hậu ý kiến đãi! Quý phát khắc đương? Vọng a tử thứ hồi, vô mạo dạ dĩ trử ngã!...Rất mực cảm kích ý nồng của a tử đối với tại hạ. Xấu hổ vì mình cảm thấy chẳng đáng được nhận tấm lòng của thiên hương. Mong a tử quay về nhà, đừng xông sương đêm giá lạnh mà chờ tại hạ ra như thế. Tấm lòng ân đức của a tử, tại hạ cảm thấy rất mực rằng mình chẳng đáng đón nhận một tí ty giọt nhỏ liềm tồn dư trích nào đâu.

Tĩnh Tử ra chiều bực tức mà rằng:

- Tại sao anh ăn nói có vẻ lẫn quẩn kỳ quái như thế?

- Kỳ quái như thế nào?

- Anh làm ra vẻ...tục gọi là kẻ nhiều mặt cảm.

- Hỡi ôi: Có lẽ đúng và cũng có lẽ không. Xin cô nương thử nghĩ...

- Thử nghĩ cái chi?

- Thử đặt mình vào địa vị một kẻ lạc loài từ thuở sơ sinh, quen sống ở giữa làm than địa ngục, rằng quen mất nét đi rồi...Thì từ đó về sau.

- Về sau như thế nào?

- Nếu bất thành linh cô nương hạ tứ ném châu gieo vàng, chan rưới mưa móc liên tồn thiên hương tràn lan ra cho nó, nghĩa là dùng một cái xô ủa nó xoay tít từ Địa ngục lên tới đỉnh tội vời Thiên đường, thì làm sao có thể...

- Có thể cái chi?

- Có thể nó sống nổi trong cát sát na kỳ ảo dùng một cái nổi tiếp hai thái cực một vực một trời? Người xưa có nói: " Sự gì cũng phải từ từ. Đón tre đẵn gỗ, mò cua bắt chuồn chuồn cũng vậy. Hà hướng..."

- Hà hướng cái chi?

- Hà hướng sự vụ ban hạnh phúc hồng ân lai láng liên tồn cỏ tơm xum xuê tươi tốt. Cái khung cửa kia vốn dĩ là đã hẹp, thì cứ mở ra cũng phải mở từ từ, há đâu dùng một cái mở toang cả hai cánh ra một lúc bất thành linh cho được.

Nói xong, tôi ngậm ngùi dần bước, toan băng qua cửa vào nhà. Nhưng Tĩnh Tử vội vã chạy theo gọi giật lại:

- Tam Lang cho phép em hỏi anh vài điều.

- Cô nương sao khách khứa như thế! Có việc gì cứ hỏi. Tiểu đệ không có sự gì không hết lòng giải thích cho a tử rõ ràng.

Tĩnh Tử ngần ngừ một chút, rồi thấp giọng ôn tồn mà rằng:

- Tam Lang! Từ ngày biết nhau, em thấy Tam Lang có vẻ mang chứa một mối sầu gì khó tả. Đó là bởi cái cơ gì? Tam Lang buồn, thì khiến người ta cũng buồn theo. Nay em mong manh giải thích cho một chút. Lúc bấy giờ lòng tôi đã rõ. Hung triệu đang lảng vảng quanh mình. Tôi đứng im không nói. Tĩnh Tử hỏi tiếp điều hai:
  - Tam Lang có biết duyên do bởi đâu mà hôm nay a mẫu yêu cầu a di cùng lệnh tử đi lễ Đạm Đáo Minh Thần? Em tưởng rằng Tam Lang tất nhiên chưa rõ lẽ điều đó. Nghe nàng hỏi thế, tôi trở mắt nhìn ra, không biết đáp lại như thế nào cả. Cuối cùng mà rằng:
  - Quá đúng như a tử nói. Tiểu đệ chưa rõ lắm.
- Tĩnh Tử thấp giọng, lời nói hỏn hển ngậm ngùi không nghe rõ tiếng, đại khái dường như nàng nói thế này:
- Tam Lang nghĩ lại xem, ấy chẳng qua chỉ vì chàng và em đây mà thôi vậy.